

Kam chce vést KAM českou církev?

Aleš Franc

Kam chce vést KAM českou církev?

Aleš Franc

Brno, srpen 2006

Dovoluji si při této příležitosti poděkovat především své ženě Lence za její vytrvalou podporu, povzbuzování a trpělivost, bez nichž by tato studie nikdy nemohla vzniknout.

Stejně tak můj vroucí dík patří Mgr. Janě Kubičínové za jazykovou korekturu a pomoc při řadě stylistických formulací.

A. F.

OBSAH

Předmluva	5
1. Co je KAM?	6
2. Stručná historie KAM	7
2. 1 Američtí misionáři	7
2. 2 Činění učedníků mezi mládeží	7
2. 3 Činění učedníků mezi vedoucími sborů	8
2. 4 Rozvoj služby	9
2. 5 Církev	10
2. 6 Partneři	10
2. 7 Exit 316 a Turbo 316	10
4. Teologické pozadí	14
4. 1 Obnova	14
4. 2 Robert Coleman a Učednické hnutí	15
4. 3 Dann Spader a Sonlife Ministry	16
4. 4 David Patty a Josiah Venture	18
4. 5 Bill Bright a Campus Crusade for Christ	23
5. Věřoučné principy	26
5. 1 Krédo	26
5. 2 Sekulární zdroje	26
5. 3 Koučing	26
5. 4 Multiplikace	27
5. 5 Management	29
6. Věřoučná Analýza	30
6.1 Podstata hnutí	30
6.2 Komu je svěřeno Velké poslání?	31
6.3 Co je to biblické učednictví?	34
6.4 Učednické kontroverze	37
6.5 Management a konzervativní evangelikálové	40
6.6 Osobní dodatek autora studie	45
7. Závěr	46
8. LITERATURA	47

Kam chce vést KAM českou církev?

Motto:

„Každý člověk, který chtěl změnit historii, se soustředil na práci s mládeží. Hitler měl Hitlerjugend – a za pár let měl svou armádu. Začal prací s mládeží. Lenin dělal to samé. Říkal, že nejlepší způsob, jak vychovat komunisty, je organizace pro děti. Myslím, že v církvi někdy nevnímáme, jak je to důležité.“

David Patty, prezident Josiah Venture

Předmluva

Když se na náboženské scéně objeví nový fenomén, bývá zpravidla objektem jak nadšeného a nekritického následovnictví, tak – obvykle později – předmětem ostré kritiky. Nejinak je tomu i v případě Křesťanské akademie mladých – KAMu. Než si však člověk může utvořit vlastní názor, není dobré zapojovat se nadšeně do aktivity daného hnutí, ani se stavět otevřeně na odpor. Jen střídme a uvážené zkoumání a porovnávání s fenomény, které jsou s daným subjektem spojeny, nám mohou být nápomocné k vyslovení alespoň parciálních úsudků. Na samotnou zkušenost a ovoce je obvykle třeba několik let počkat.

Z vlastní zkušenosti vím, že věci, které se jeví jako nové nebo revoluční, velmi často nebývají ani nové ani revoluční. Kritické zkoumání původu, pramenů a věrouky nám může odkrýt, že principy, struktura či učení daného subjektu mají původ podstatně starší, než se na první pohled může zdát. Komparativním způsobem tak můžeme získat poučení, které se nám impresí tváří v tvář nové iniciativě nemusí podařit beze zbytku postihnout.

Práce, kterou zde předkládám, je proto psána z pohledu komparativní symboliky. Není propagační ani primárně kritická. Je zčásti kompilační, což znamená, že se snaží dát do souvislosti mnohé informace, které zatím nikde nebyly publikovány v ucelené podobě do té míry, v jaké se je snaží postihnout tato studie. Pakliže se v práci přeci jen vyskytuje kritika, je zpravidla vytvářena srovnáním s informacemi vycházejícími z odlišně chápaných pozic, které byly již veřejně prezentovány. Tyto pak konfrontují některá východiska a způsoby, které tvoří podstatu samotného objektu zkoumání, tedy teologie a praxe Křesťanské akademie mladých.

Nalezne-li si tato studie své čtenáře, prosím je tímto, aby se při četbě zaměřili na primární zdroje, které jsou součástí poznámkového aparátu a srovnávali je v jejich původních souvislostech. Ad fontés!

Kam chce vést KAM českou církev?

---

1. CO JE KAM?

KAM je občanské sdružení, které bylo založeno z podnětu amerických misionářů a českých křesťanů, „kteří žili stejnou vizí pro hnutí mezi mladými lidmi“¹. Pod názvem „Křesťanská akademie mladých“ (KAM) bylo dne 21.8.1997 i oficiálně zaregistrováno. Mezi zakládající členy patří Američané Dave Patty a Ken Pitcher a Čech Vladimír Lupus. Podle materiálů KAMu je posláním sdružení rozvoj znalosti Bible, rozvoj charakteru a schopností vedoucích pracovníků a naplňování potřeb mladého člověka.² Původní záměr a vize práce s mládeží však není výlučným zaměřením KAMu. KAM se dnes věnuje i školení a výchově vedoucích pracovníků protestantských sborů v ČR a vykazuje několik klíčových aktivit, mezi které patří:

Podpora růstu sborů, do jejíž oblasti zájmu patří: „služební struktura, správné obsazení služebních pozic, delegování a motivace služebníků, určování priorit, způsoby hodnocení, změny apod.“³

Stáže – jedná se o devítiměsíční programy pro vedoucí pracovníky v církvích. Každý student je součástí skupinky vedené jedním z „koučů“, kde se vyazuje v různých oblastech. Program Stáže je veden „oddanou skupinou vedoucích.“⁴

Partnerství s místními sbory – KAM zde zapojuje své pracovníky do práce některých partnerských místních sborů, které o to požádají. Tito pracovníci jsou většinou američtí misionáři, kteří do Čech přijeli s misijní organizací Josiah Venture a jejich posláním je „ukazovat na Kristův model práce s mládeží skrze učednictví.“⁵

Regionální práce – cílem je najít vhodnou strukturu práce, která by měla být „co nejprospěšnější Božímu království v České republice.“⁶

Učednické hnutí žen – zde si KAM klade za cíl „směřovat Učednické hnutí žen v místních sborech“ a zajistit, aby ženy měly „dostatek materiálů a zdrojů ke službě.“⁷ Nosným materiálem je učednický manuál založený na knize a příručce pro vedoucí od americké autorky Dannah Gresh „And the Bride Wore White.“⁸

---

1 HOJKA, V. FAQ

2 Cíle KAM

3 HOJKA, V. Podpora růstu

4 PITCHER, K. Stáže

5 Partnerství s místními sbory

6 Služba KAM v regionech

7 COX, L. et al. Služba ženám

8 HEJALOVÁ, A. Projekt Eva Evě

Kam chce vést KAM českou církev?

---

2. STRUČNÁ HISTORIE KAM

Abychom pochopili strukturu, fungování a vizi KAMu, je třeba se krátce podívat na jeho historii, jak ji popisují jeho samotní protagonisté.

2. 1 Američtí misionáři

Podle stránek KAMu můžeme vidět jeho prvopočátky v roce 1990. Tehdy se v Církvi bratrské v Horní Suché začala scházet skupina mladých lidí, která pořádala víkendové kempy. Zde se začaly navazovat i kontakty s misionáři ze západu. Záhy se zformovala skupina „pastorů mládeže“, kteří, podle jednoho z nich, Davida Pattyho, „vnímali povolání pomáhat církvi ve východní Evropě při získávání příští generace pro Krista.“⁹

V roce 1993 se proto Patty se svojí manželkou, kteří slouží v rámci učenického hnutí Josiah Venture, stěhují do ČR. O rok později je následuje další misionářský pár Ken a Andrea Pitcherovi. Spolu se sbory na severní Moravě, v CB v Havířově a v CB v Ostravě, začínají pracovat na přípravě programů pro mladé, které by je přitáhly do církve.¹⁰

Práce KAMu v ČR je spjata se jménem Viktora Hojky, nyní místopředsedy KAMu, jenž se stal vedoucím mládeže a později sloužil jako pastor skupinek v evangelikálním sboru ELIM v Písku, který vznikl odštěpením od Církve bratrské. Ve své službě se dostal do krize, kdy „nevěděl jak dál sloužit mladým.“¹¹ Jeho mládežnická skupinka stárla a zmenšovala se, přičemž Viktor Hojka „novou generaci mladých... nedokázal oslovit.“¹² Po šesti letech služby mládeži, v roce 1996, proto přijímá nabídku Davida Pattyho zorganizovat evangelizační kemp mládeže.

2. 2 Činění učedníků mezi mládeží

Na tomto kempu Viktor Hojka navázal i „učenický vztah“ se dvěma mládežníky, kterým se začal věnovat zcela novým způsobem než do této chvíle. „Objevil jsem

---

9 Tamtéž

10 „Do roku 1997 uspořádal tento tým 11 anglických letních kempů, připravil 30 vedoucích ve „Škole vedoucích mládeží“ a vedl tréninkové dny pro týmy vedoucích mládeží pod názvem „Pracovní dny týmů“. Bůh jim také položil na srdce vizi zakoupit rekreační středisko v horách. Bylo stále jasnější, že celá práce potřebuje trvalé zázemí, pokud by tyto sny měly být naplněny.“ In: Tamtéž

11 HOJKA, V. Podpora růstu

12 Tamtéž

Kam chce vést KAM českou církev?

---

krásku učednictví,“ uvádí.¹³ Viděl sice podobné vztahy v církvi na úrovni pastora, nicméně nerozpoznával zde „Kristovo poslání pro všechny.“¹⁴ Nyní, pod vlivem misionářů Davida Pattyho a Tooda Moora, uviděl zcela nový rozměr Kristova Velkého poslání v činění učedníků podle Kristova vzoru.¹⁵ Tak vznikla nová struktura ve vedení mládeže, kde další učedníci vedli další učedníky a Viktor Hojka se stal pastorem sborových skupinek.¹⁶

V dalším činění učedníků (resp. jak často říká David Patty, učedníkování) byl Viktor Hojka systematicky veden právě Davidem Pattym a Toddem Moorem. Dostával učednickou literaturu a byl, jak uvádí, neustále dotazován na svou další práci: na literaturu jakou studuje, na nově vzniklou skupinku, na evangelizaci přátel atd.¹⁷ Koučing, jak se této službě – v podstatě vztahu mezi „trenérem“ a učedníkem – v KAMu říká, se Viktoru Hojkovi stal posláním i během následné čtyřleté stáže v KAMu a spočívá v tom, že se učedník věnuje 2-4 dalším vedoucím učednických skupinek.¹⁸ Tento učednický princip byl Viktoru Hojkovi modelem i ve vztazích mezi pastory, když hledal ve svém sboru model pro vedení.¹⁹

2. 3 Činění učedníků mezi vedoucími sborů

Později Viktor Hojka prožil povolání vnášet tyto učednické modely i mezi vedoucí sborů z ostatních církví. V této době totiž KAM prožil potřebu začít vyučovat i vedoucí, kteří mládežníky, kteří prošli KAMem, ve svých sborech vedou.²⁰ KAM tak

---

13 Tamtéž

14 Tamtéž

15 „... když nás Dave a další misionář Todd Moor nasměrovali na evangelia - na Ježíše a na to, jak On činil učedníky, dostali jsme nový obraz o velkém poslání.“ In: Tamtéž

16 „Po prvním anglickém kempu vznikla první učednická skupinka, ze které postupně vyrostli vedoucí dalších učednických skupinek, nebo kouči vedoucích skupinek. Má úloha ve sboru se tak postupně posunula do pastora malých sborových skupinek.“ In: Tamtéž

17 „Mé prvé setkání se systematickým koučingem se událo ihned po prvním anglickém kempu. Tehdy jsem tomu ještě koučing neříkal. Todd, který vedl první kemp, zůstal v České Republice, navštěvoval mě, volal mi, a neustále se vyptával na to, jak pokračujeme s účastníky kempu. Ptal se na nově vzniklou skupinku, jak se mi v tom daří, co děláme, co studujeme, jak to aplikujeme, jak je vedu k evangelizaci jejich přátel a spoustu dalších otázek, které směřovaly mou službu. I Dave mi při každém setkání kladl mnoho otázek, které mi pomáhaly v přemýšlení, jak činit učedníky. Také mě obohacovali různými materiály o učednictví, o Ježíšově plánu evangelizace skrze učedníky, o malých skupinkách, o vedení, o duchovních darech apod.“ In: Tamtéž

18 Tamtéž

19 „V té době si Pán použil intenzivní a pravidelný zájem tří pastorů, kteří opět vystupovali jako služebníci a přátelé. Svými otázkami a odkazy na různé zdroje pro vedoucí sborů a společným studiem Písma na toto téma nám pomohli uchopit břemeno vedení sboru. Nyní se ze své služby starších radujeme, přesto, že jsme řešili a řešíme i těžké sborové problémy. „Koučing“ těchto pastorů mě silně zaujal a povzbudil, stejně jako mé poslání kouče na stáži KAM.“ In: Tamtéž

20 „Někteří absolventi stáže se stali staršími ve svých sborech. A protože náš přátelský i „koučingový“ vztah pokračoval, rozšiřoval se i na jejich spoluslužebníky ve staršovstvech. Zároveň jsem byl

Kam chce vést KAM českou církev?

---

vytváří vztahy nejen mezi mládeží z různých církví, ale začíná sloužit i vedoucím z těchto a jiných církví, přičemž „koučingové“ vztahy směrem od KAMu k vedení těchto sborů pokračují.²¹

Tuto svou koučingovou službu vidí Viktor Hojka v tom, že to, čemu se naučil od misionářů, bude učit i vůdce českých církví, přičemž k výchově bude sloužit i jeho domovský sbor Elim v Písku:

„Moje představa koučingu vychází z toho, co jsem zažil od svých „koučů“ a co vidím u Ježíše či apoštola Pavla - intenzivní, osobní i cílený zájem o vedoucí. Konkrétně to znamená telefonní a emailový koučing, návštěva týmu vedoucích (zejména starších) v jejich sboru, pobyt s nimi (např. víkend), jejich pobyt v našem sboru Elim, skontaktování s dalšími vedoucími a službami jiných sborů, poskytování materiálů a potřebných zdrojů apod.“²²

Koučingová služba Viktora Hojky se neomezuje jen na české sbory, ale má i zahraniční přesah. KAM se proto má věnovat „učedníkování“ vedoucích nejen v českých církvích, ale i v zahraničí, například v Rusku a na Slovensku, a Viktor Hojka proto vyhlíží další kouče.²³

V září KAM zakoupil na úpatí Lysé hory hotel Malenovice, kde se začaly pořádat konference, a v dubnu roku 2004 zakoupil ještě dům ve Frýdlantě nad Ostravicí, kam přesunul i své kanceláře. Jeho ředitelem se stal Dušan Drabina.²⁴

2. 4 Rozvoj služby

Za své více než desetileté působení si KAM, díky své strategii zasahování vedoucích z křesťanských sborů, získal velký respekt a podporu českých církví, zejména vedoucích mládeží a pozměnil tvář relativně konzervativní mládeže českých protestantských sborů.

---

utvrzován Davem, Toddem, dalšími lidmi z KAM i z mého sboru, že touto cestou mám jít. Mé vnitřní povolání do této služby bylo načasováno přesně do období, kdy KAM prožil potřebu začít sloužit kromě mladým, také jejich vedoucím a starším. Moc pro mě znamená, že rozhodnutí vstoupit do této služby, můžu opřít o jednotný názor a přesvědčení vedoucích KAM, o přejný souhlas a vyslání staršími a vedoucími našeho sboru a o plnou podporu mé ženy...“ In: Tamtéž

21 Tamtéž

22 Tamtéž

23 „Již během roku 2004 se ukázalo, že zájem o tuto službu je daleko větší, než jaká je má kapacita. Například sbory, které se nějakým způsobem o této službě dozvěděly a ihned reagovaly nebo sbory na Slovensku a v Rusku. KAM zcela jistě není a nebude jedinou „koučingovou“ službou v ČR a v okolních zemích, přesto nás rostoucí zájem nutí přemýšlet o dalším rozvoji koučingu. Proto již nyní vyhlížím další „kouče“, aby tato potřeba v tomto regionu mohla být naplňována.“ In: Tamtéž

24 PATTY, D. Historie

Kam chce vést KAM českou církev?

---

2. 5 Církev

V současné době KAM spolupracuje s Církví bratrskou, Slezskou církví evangelickou a.v., Českobratrskou církví evangelickou, Apoštolskou církví, Evangelickou církví metodistickou, Bratrskou jednotou baptistů a Křesťanskými sbory, kde školí vedoucí pracovníky mládeže. Dále se podílí na vyučování a přípravě mladých lidí z Církve adventistů sedmého dne, Křesťanských společenství, z občanských sdružení Elim, Dorostové unie a Křesťanského vyučování a života.²⁵

2. 6 Partneri

Mezi partnery KAMu patří i celonárodní mezidenominační služba mládeži o.s. IMAGE 33 (I33), která byla založena v roce 2003. Všechny projekty I33 mají za cíl „podporovat růst zdravých mládeží v celé naší zemi.“ Posláním I33 je „spojovat, vyzbrojovat a vyzývat mladé lidi k naplnění Božího povolání uprostřed jejich společenství.“²⁶ Tato služba se snaží využívat současné prvky mládežnické kultury v oslovení současné mládeže. Nyní se realizují celkem 3 hlavní programy:

Festival KristFest (růstový festival pro křesťanskou mládež),

festival NaMax (městská, kreativní, týdenní evangelizační kampaň),

víkendové minifestivaly Víc jako ON (podporuje vizi Kristfestu během roku).²⁷

2. 7 Exit 316 a Turbo 316

V lednu 2006 dochází k podpisu licenční smlouvy mezi KAMem zastupovaným Davidem Pattym a Českou televizí na 17 dílů TV pořadu – Exit 316, na který má navazovat program Turbo 316, na jehož podpoře se mají spojit církve v České republice. Program Exit 316 bude moderován dvěma moderátory, kteří budou vystupovat v rolích andělů a investigativním způsobem zkoumat charakterové vlastnosti obyvatel naší země a informovat o tom „nebeskou televizi.“ Těmito moderátory budou Johanka Veselá a Aleš Juchelka, moderátor pořadu Medúza.²⁸

Na pořadu Turbo 316 se mají podílet místní církve a procházet tak školením, jak naložit s oslovenou mládeží skrze televizní pořad. Existují proto ambasadoři z řad náctiletých, které KAM vysílá do místních sborů, a kteří projekt prezentují před celou

---

25 Církev

26 MALINA, M. Partneri KAM

27 Tamtéž

Kam chce vést KAM českou církev?

---

církví. V projektu Turbo 316 se KAM zaměřuje na informování církví v ČR, jejich zapojení a vyškolení křesťanů, kteří by chtěli Exit 316 využít pro své přátele.²⁹ Za tímto účelem jsou pro lidi, kteří chtějí akci podpořit, vytisknuty kartičky, na které mají zapsat své osobní údaje pro KAM s cílem být informováni o projektu.³⁰

Podle Viktora Hojky zde KAM vidí „daleko větší svobodu mezi KAMem a církvemi ... protože tu není tolik ožehavých míst, jako ve výchově vedoucích.“³¹ Lidé, kteří budou skrze pořad osloveni, pak mají být svými věřícími přáteli pozváni na „návazná setkání“, která mají probíhat „ve stylu Kurzů Alfa.“³²

EXIT 316

Chci se zapojit do služby EXIT 316

Být pravidelně informován/a o realizaci EXITU 316

Modlit se za EXIT 316 a dostávat modlitební náměty

Absolvovat víkendovou přípravu, jak EXIT 316 použít pro své přátele

Dostat informace o možnosti finanční podpory EXITU 316

Jméno a příjmení: _____

Adresa: _____

_____

Rodné číslo: _____

E-mail: _____

Telefon: _____

Sbor: _____

Podpis: _____

Souhlasím s vedením svých osobních údajů v adresář KAM za účelem informování o projektu EXIT 316.

Kontakt: Křesťanská akademie mladých, Frýdlant nad Ostravicí 142, 739 11
www.exit316.cz, www.turbo316.cz, turbo316@kam.cz

---

28 TV program Exit316

29 ŘEHOŘOVÁ, L. Aktuálně o Turbo 316

30 Kontaktní karta

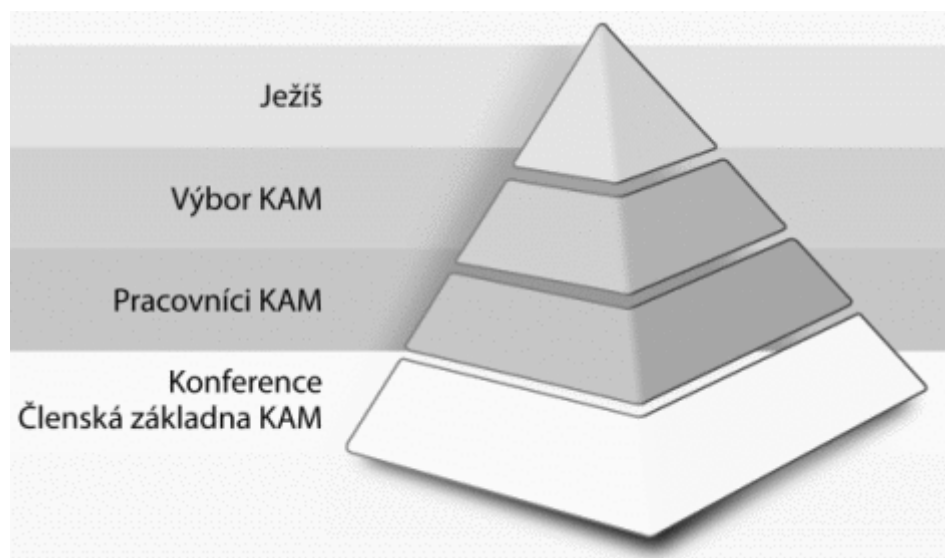
31 HOJKA, V, Odpověď všem čtenářům Grano Salis od místopředsedy KAM Viktora Hojky, komentář 25. červen 2006

32 DITTRICH, T. Zprávy ze země

Kam chce vést KAM českou církev?

3. STRUKTURA

Podíváme-li se na oficiální prezentaci KAMu, pak se zde „Křesťanská akademie mladých“ jeví jako nezávislá paracírkevní organizace delegovaná přímo Ježíšem Kristem. Organizace sama sebe proto reflektuje následně: „KAM je křesťanská organizace a svou činnost odvozuje od Ježíšovy autority.“³³

Převzato ze stránek Křesťanské akademie mladých (barevně upraveno)

Vertikální struktura, kterou můžeme vidět na obrázku, je podle protagonistů hnutí strukturou Boží, kterou Bůh vytváří mezi hnutím mládeže v ČR, a kterou KAM pouze kopíruje a snaží se podle ní přizpůsobovat svoji strukturu: „Věříme, že Bůh je ten, který působí hnutí mezi mladými lidmi v České republice a že toto hnutí má Jeho strukturu, kterou my se snažíme rozpoznávat a přizpůsobovat jí naši organizační strukturu.“³⁴

Podle materiálů KAM v organizaci pracují tři skupiny lidí: zaměstnanci, lektoři a misionáři.³⁵ Pracovníci jsou zařazeni do oddělení odpovídajících programům KAM. Patří sem: evangelizace, vzdělávání, učednictví, místní práce, stáže, koučing, provozní tým a podpora růstu.³⁶ Například **oddělení evangelizace** je zaměřené na pořádání kempů a evangelizačních akcí obecně a zajišťuje podporu a přípravu pro 25-30 akcí ročně. **Vzdělávací oddělení** je zaměřené na Školu vedoucích mládeží a studijní materiál a je zapojeno do vyzbrojování vedoucích ze 7 denominací. Tým **Stáže** je zaměřen na „učedníkování“ vedoucích skrze program Stáže a následnou

33 Struktura KAM

34 Tamtéž

35 Tamtéž

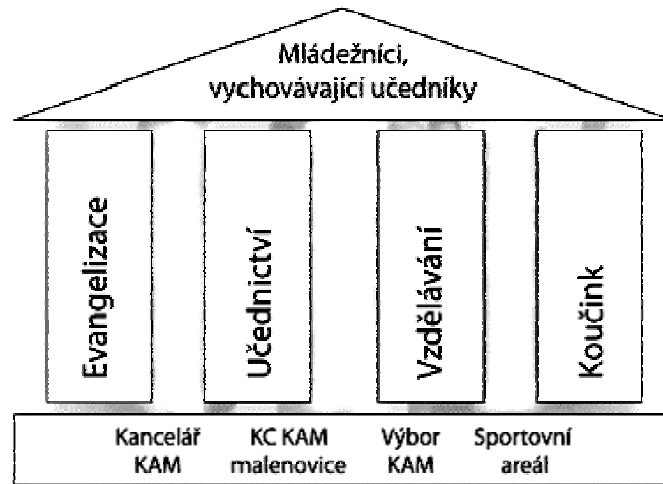
36 „Evangelizace 8 lidí, učednictví 8 lidí, vzdělávání 2 lidi, místní práce 6 lidí, koučing 1 člověk, kanceláře 5 lidí, konferenční centrum: 12 lidí.“ In: Tamtéž

Kam chce vést KAM českou církev?

---

práci s absolventy. **Provozní tým** zajišťuje administrativní podporu a řídí hotel Malenovice. Oddělení **Podpory růstu** poskytuje podporu pracovníkům v církvi v jejich úsilí o věrnost a efektivnost v těchto vedoucích rolích.³⁷

Z četnosti zastoupení pracovníků v jednotlivých odděleních si můžeme povšimnout, že vedle evangelizace je klíčovou náplní KAMu učednictví, zatímco „koučing“ je zabezpečován jedním člověkem.

Převzato ze stránek Křesťanské akademie mladých (barevně upraveno)

---

37 PATTY, D. Historie

Kam chce vést KAM českou církev?

---

4. TEOLOGICKÉ POZADÍ

4. 1 Obnova

Podle Viktora Hojky jsou pracovníci KAMu přesvědčeni, že „mnohé mládeže potřebují určitou obnovu jak v osobních vztazích s Bohem a s lidmi, tak ve službě.“³⁸ Tuto obnovu vidí v postojích, metodice, týmovosti³⁹ a věří, že KAM tuto obnovu může církvím pomoci zprostředkovat. Sám proto chválí misionáře stojící v KAMu slovy: „Američani jsou zvláštní národ - nebojí se někam vtrhnout a někam pustit bomby - věřím, že většina je opravdu kvůli celosvětové bezpečnosti. Pak také Američané - zejména věřící - umí přijíždět mezi nás a opravovat to, co bylo v minulosti jakýmkoliv způsobem rozbité.“⁴⁰

Misionář David Patty, kterému jsou slova uznání věnována, na svých stránkách detailně rozvíjí svoji strategii, jak pro dílo obnovy získat důvěru vůdců národních církví.⁴¹ Místní církve přitom chápe jako nevěstu Kristovu, avšak přiznává, že v některých částech světa se jedná spíše o „starou ženu, než zářivou nevěstu.“⁴² Ve „Strategii globální služby mládeže“ vybízí: „...musíme přinést život do církve. Jestliže zde není dobrá církev, musíme vypěstovat (plant) nové. Všechno, co děláme, musí budovat církve.“⁴³ Jako cestu obnovy chápe „proměnu vedoucích do obrazu Krista“, kteří „promění společnost.“⁴⁴ To se ovšem neděje pouhým učením, ale jeho aplikací za pomoci multiplikace.⁴⁵ „Tento organický přístup k rozvoji vůdcovství může

---

38 Odpověď Viktora Hojky všem čtenářům Granosalis, komentář 25. červen 2006

39 Tamtéž

40 Tamtéž, komentář 23. červen 2006

41 PATTY, D. Synergy in Josias Venture

42 Sometimes this is a difficult task, particularly in areas of the world where the bride of Christ is a little battered and crusty, more like a bitter old woman than an attractive radiant bride. In Poland we have struggled with this issue as we have watched churches splinter under the stress of legalism and infighting, or shrink back under the popular opinion that all non-Catholics are cults. Many groups have found that ditching the church rids the ministry of a lot of baggage, and opens up key doors into the broader venues of society. There has been pressure on our staff to do an end line run around the church as well. Pragmatically, it would greatly speed up the task of reaching lost young people.“ In: PATTY, D. A Strategy for Global Youth Ministry

43 Tamtéž

44 Josiah Covenant

45 „Organic multipliers are careful not to inoculate people to truth by teaching it in a way that does not require application. They recognize the tendency of people to simply re-label old boxes and reorganize a ministry rather than renew it. Because of that they measure effectiveness of their teaching by transformation in the local setting, and don't move faster through material than the student can process and apply.“, In: PATTY, D. Organic Multiplication

Kam chce vést KAM českou církev?

---

fungovat jako hořčičné semínko, o kterém Ježíš mluvil v podobenstvích.“⁴⁶ Z těchto citátů prezidenta Josiah Venture a místopředsedy KAMu můžeme vyčíst, že KAM zastává teologii učednictví a obnovy.

Ačkoliv má KAM své vyznání víry, široce ekumenické zaměření mu nedovoluje příliš ostrou profilaci. Školí totiž vůdce z řady letničních, charismatických, evangelikálních, evangelických i adventistických sborů, a proto jeho nauka nemůže být inkompatibilní s krédy daných církví. KAM se proto nezaměřuje ani tak na systematickou, jako spíše na praktickou teologii čerpající ze slovníku moderního byznysu resp. marketingu. Pracuje na základě fenoménů jako je učednictví formou „koučingu“ v malých skupinkách, je zde rozvíjena a teoreticky zdůvodňována „multiplikace“ a „poradenství“ a je zde demonstrována „vize“ nebo „strategie“ Kristovy služby. Vše je zaměřeno na „vůdčovství.“

Vzhledem ke spektru zastoupených církví není tedy primární podstatou učení KAMu ortodoxie, nýbrž ortopraxie. Chceme-li proto pochopit učení KAMu, je třeba prozkoumat historické pozadí a zdroje této moderní eklesiologie, která je formálně shrnuta v proklamaci: „výchova učedníků, kteří vychovávají další, naplní Kristovo poslání.“⁴⁷

4. 2 Robert Coleman a Učednické hnutí

V šedesátých letech se v USA začalo naplno projevat tzv. Učednické hnutí. Existoval velký vliv knih Roberta Emersona Colemana⁴⁸, z nichž nejvlivnější byla publikace „Mistrův plán zvěstování evangelia.“ Zároveň docházelo k ovlivnění učením čínského křesťana Watchmana Nee a jeho hnutím „Církev v místě“ a byl zde i vliv Juana Carlose Ortize a charismatického Pastýřského hnutí, soustředujícího se od roku 1969 ve Forth Laderdale na Floridě.⁴⁹

Colemanovy a Ortizovy knihy byly v té době tajně překládány a pašovány do komunistického Československa, kde našly velký ohlas, nicméně Učednické hnutí zde, na půdě oficiálních církví, nevzniklo.⁵⁰ Přesto zde existovala velká odezva mezi charismatiky a vznikaly zde mezidenominační skupinky, které měly proměnit, jak se tehdy zdálo, překonaný konfesionalismus. Existence denominací byla nahlížena jako

---

46 Tamtéž

47 Vize, poslání, hodnoty

48 COLEMAN, R. E. The Master Plan of Evangelism

49 CANNON, F.S. The Boston Church of Christ, Has Mind Control Come to Beantown?

50 VOJTÍŠEK, Z. Pražské společenství Kristovo

Kam chce vést KAM českou církev?

---

hřích, ze kterého je třeba činit pokání.⁵¹ Zatímco v USA Učednické hnutí prodělalo řadu kontroverzí a z velké části se rozpadlo, ve Východní Evropě o těchto excesech tehdy málokdo něco tušil.

Colemanova kniha oslovila i Davida Pattyho, který uvádí, že Mistrův plán zvěstování evangelia patří mezi ty, které ovlivnily jeho službu. David Patty ke knihám o učednictví říká:

„Tyto knihy mne hluboce poznamenaly a záliba (passion) v učednictví začala řídit všechna má zásadní rozhodnutí ve službě. Brzy jsem došel i k přesvědčení, že učednictví obsahuje nejmocnější model pro šíření Božího království. Dodnes, kromě Krista samotného, zde není pravděpodobně nic dalšího, co rozněcuje mou vášeň více, než opravdové a živé učednictví.“⁵²

Není divu, že David Patty tuto knihu použil i k vypracování učednických strategií.⁵³ Kniha „Mistrův plán zvěstování evangelia“ oslovila i Viktora Hojku, který v ní našel odpověď pro práci s mladými lidmi.⁵⁴ A nejen jeho. Colemanův vliv můžeme vidět ještě na jednom muži, jehož vyučování je pro vznik KAMu klíčové. Jedná se o zakladatele služby „Sonlife Ministry“ Danna Spadera. Ten ve svém článku „Creating a Movement of Multiplication“ uznává, že principy učednictví, které vychází ze vztahu Krista k jeho učedníkům a princip multiplikace, našel právě v Colemanově knize.⁵⁵

4. 3 Dann Spader a Sonlife Ministry

Dann Spader

A je to právě Dann Spader, jehož materiály, jak bude rozebráno níže, tvoří věroučný základ KAMu. Jde o jednu z vůdčích osobností Učednického hnutí, které se zaměřilo na mládež celého světa. Ze Spaderova životopisu se můžeme dozvědět, že Spader je ředitelem a zakladatelem organizace „Sonlife Ministry“, která školí 20 000 vůdců ročně po celém světě. Spader je absolventem slavného Moodyho Biblického Institutu, kde získal titul bakaláře v oboru misiologie a kde se svého času – podle

---

51 „V Praze, stejně jako v každém jiném městě, vidí Bůh pouze jednu místní církev. Do ní patří všichni znovuzrození křesťané. Rozdělení na jednotlivé denominace je hříchem Božího lidu, ze kterého je třeba činit pokání.“ In: DRÁPAL, D. citován dle poznámek Michala Klesnila

52 PATTY, D. Raising up disciples

53 Tamtéž

54 „V roce 1997 jsem se seznámil s knihou MISTRŮV PLÁN ZVĚSTOVÁNÍ EVANGELIA a o rok později s materiály ŠVM KAMu.“ In: HOJKA, V. Ještě něco k učednictví a KAMu

55 SPADER, D. Creating a Movement of Multiplication

Kam chce vést KAM českou církev?

---

jeho slov – naučil principům učednictví. V Trinity Seminary poté získal titul magistra teologie a graduoval na Wheaton College.⁵⁶

V mládí se odevzdal Kristu vlivem přítele, který uvěřil na konferenci Campus Crusade for Christ (CCC). Později Spaderovi pomohl katolický kněz navštívit právě konferenci CCC, kde na něj silně zapůsobila slova Billa Brighta, který vyzýval účastníky konference k následování Velkého poslání. Ve svém dalším životě pak Dann Spader používal Brightovy „Čtyři duchovní zákony“⁵⁷ k získávání duší pro Krista.

Po přečtení brožurky, jak být naplněn Duchem svatým pak Spader prožil proměňující zkušenost, kterou sdílel s šesti dalšími studenty, kteří prožili totéž. I další studenti okolo Spadera se náhle začali obracet na základě Brightových Čtyř duchovních zákonů.

V Spaderově církvi však o něm začaly kolovat zvěsti, které jej obviňovaly z věcí, kterých se, jak píše, nikdy nedopustil. Proto se zoufale a intenzívně modlil k Bohu. V odpovědi dostal vizi ohledně Sonlife Ministry. Uvěřil, že během deseti let zde bude 10 000 mládežnických učednických skupin. Krátce po obdržení této vize, dle jeho slov, dostal od představitelů své církve i omluvu.⁵⁸

Sonlife Ministry

Sonlife Ministry byla založena v roce 1979 a záhy se stala nezávislou a samostatnou službou. V roce 1993 - stejně jako později KAM - překročila pole působnosti mládeže a nyní se věnuje konceptu „Rostoucí zdravé církve“, která používá principu multiplikace, ve kterém „vyškolení vůdci trénují další vůdce.“⁵⁹

Spader napsal dvanáct školicích manuálů pro vedoucí, několik kapitol v knihách s danou tematikou a natočil šest učednických videokazet. V současné době je konzultantem dvaceti denominací ohledně vůdcovství.⁶⁰

Sonlife Ministry je velmi důležitou organizací pro Josiah Venture a KAM. Na stránkách KAMu se můžeme dočíst, že za účelem možnosti těžit ze zkušeností a vzhledů nashromážděných během dvacetileté služby vyzbrojování pastorů mládeže v Severní Americe, bylo partnerství uzavřeno také se Sonlife Ministry, která umožňuje Josiah Venture využívat a přizpůsobovat své materiály pro prostředí Střední a

---

56 SPADER, D. From Rubble to Riches — The Sonlife Story

57 Čtyři duchovní zákony jsou evangelizační metodou, zastávanou právě Campus Crusade for Christ a jejich autorem je Bill Bright, In: BRIGHT, B. Už jsi slyšel čtyři duchovní zákony?

58 Tamtéž

59 Tamtéž

60 SPADER, D. Spader-biography

Kam chce vést KAM českou církev?

Východní Evropy a poskytuje tak dlouhodobý dohled a zpětnou vazbu našemu vzdělávacímu procesu.⁶¹

Sonlife Ministry neovlivnila jen KAM, ale i Viktora Hojku a jeho rodinu, neboť ve službě Danna Spadera zde bylo nalezeno potvrzení konceptu učednictví. Viktor Hojka k tomu uvádí:

„V roce 1999 se můj tatínek setkal s Dannem Spaderem a během minuty si absolutně padli do noty. Otec se vrátil s tím, že to, čím dosud žil ve své službě, jakýsi Dann Spader vyučuje. A já na to, že on také stojí za některými kapitolami materiálů na ŠVM. Oba jsme měli radost z tohoto "objevu" a hodně nás to služebně sblížilo.“⁶²

Sám Viktor Hojka se pak podílel na inkorporaci Spaderových manuálů do výukových materiálů vydaných KAMem.⁶³

Sonlife Ministry je pak součástí uskupení „Americké společnosti pro církevní růst“ ASCG⁶⁴ založené americkým čelným charismatikem a teonomistou Petrem Wagnerem, který tuto společnost založil pod vlivem Johna Wimbera, zakladatele hnutí Vinice a otce Torontského požehnání. Apologeta a člen Mezinárodního koordinačního apologetického týmu Alexander Simpson pak podrobně dokládá vliv čelných charismatiků jako Johna Wimbera, Petra Wagnera a Yonggi Cho, baptisty Ricka Warrena a teonomistů Roberta Schullera a Billa Hybelse z komunity Willow Creek na vzniku hnutí církevního růstu, který je dotýčnými pokládán za „Novou Reformaci“⁶⁵. Podrobněji se o této tématice lze dočíst v absolventské práci Josefa Marvána z VOŠMT „Skupinkový sbor“⁶⁶ a v knize autora této práce „Cizí oheň“.⁶⁷

4. 4 David Patty a Josiah Venture

Josiah Venture

Jak uvidíme později, pro KAM je závazné učení zastávané mezinárodní skupinou „Josiah Venture“, která svůj název odvozuje od mladého krále Jošiáše, jenž provedl obnovu iudského království. Jedná se o americkou učednickou organizaci, jejíž vizí je

---

61 Josiah Venture

62 HOJKA, V. Ještě něco k učednictví a KAMu

63 Tamtéž

64 American Society for Church Growth, Member Links

65 SIMPSON, S. J., Rick Warren Connections

66 Tato práce byla zkušební komisí neoficiálně hodnocena jako nejlepší ročníková práce. MARVÁN, J. Skupinkový sbor

67 FRANC, A. Cizí oheň

Kam chce vést KAM českou církev?

„Boží hnutí mezi mladými lidmi ve východní Evropě, kteří najdou svůj domov v církvi a změni společnost.“⁶⁸ Prezidentem organizace je již zmiňovaný David Patty. Hnutí dnes působí v deseti zemích střední a východní Evropy a z jeho materiálů lze zjistit, že je orientováno právě na Českou republiku, kde našlo silné zázemí.⁶⁹

Dann Spader uvádí Josiah Venture jako součást strategie Sonlife Ministry, která je zaměřena na Východní Evropu v rámci programu **Global Youth Initiative**.⁷⁰ David Patty je zde uveden jako člen vůdcovského týmu.⁷¹

David Patty první zleva, Dann Spader druhý zleva
Převzato ze stránek Global Youth Initiative

Ve svém článku „Multiplikace v globálním měřítku“, zveřejněném na stránkách této organizace, David Patty sdílí své zkušenosti, které získal při návštěvě silně kontroverzního manažersko-skupinkového hnutí Willow Creek, které jej nadchlo pro správné a živé pojetí multiplikace.⁷² Hnutí Willow Creek je přitom mezidenominační

---

68 Vision, Josiah Venture

69 Na stránkách Josiah Venture David Patty uvádí právě Českou republiku jako modelový příklad misijní práce, popisuje zakoupení hotelu v Malenovicích a jeho smlouva s Českou televizí ohledně vysílání EXITu 316 je považována za podíl na tvorbě historie. In: Thanks for your part in making history!

70 „Believing that most of Jesus’ disciples were in their teens or early twenties when he began to work with them, the Son’s Life became the model for ministry. By the end of the ‘90’s, over 75,000 youth leaders had been trained in the Son’s Life. Soon, a number of these leaders began to take the training of Sonlife to other parts of the globe. Bill Hodgson began Youth Ministry Australia, Dave Patty started Josiah Venture in Eastern Europe, Mark Edwards began Sonlife Latin America. Within a few short years, the training of Sonlife was being taught in over seventy countries with indigenous trainers in over 40 countries. Other leaders began to surface with a similar passion of training youth workers in Christ’s life and ministry.“ In: SPADER, D. History, Global Youth Initiative.

71 Global Youth Initiative is led by a leadership team, which is elected yearly to coordinate activities and provide for ongoing direction. Currently the team consists of Dave Patty from Eastern Europe, Dann Spader of North America. Bill Hodgson of Australia, Mark Edwards of Latin America, and Mark Tittley of Africa, In: Leadership Team, Global Youth Initiative

72 „A short time later I had the opportunity to visit the original Son City at Willow Creek. As a skeptic I was not prepared for what I experienced there. Much of the structure and form was the same as what I had seen elsewhere - competition at the beginning, heavy use of music and media, large numbers of

Kam chce vést KAM českou církev?

---

ekumenické učednické hnutí, na jehož bohoslužbách se účastní skoro polovina nečlenů. Členové jsou přijímáni skrze skupinku a hnutí je zvláštní tím, že polovina návštěvníků je z katolického prostředí. Nedoktrinálnost a ekumenická otevřenost dovoluje, že se zde uprostřed týdne koná tradiční svátost přijímání.⁷³ Duchovní otec zakladatele celého projektu Willow Creek Robert Schuller v roce 1987 dokonce požádal papeže Jana Pavla II o radu, jak přivést protestanty zpět do katolické církve.⁷⁴ Za srovnání stojí skutečnost, že ve stejném článku, který David Patty zveřejnil na stránkách Josiah Venture, je název hnutí „Willow Creek“ vynechán.⁷⁵

Po organizační stránce může být partnerem Josiah Venture jen jediná národní organizace. Všechna jiná formální spojení s jinými entitami v zemi musí být navázána prostřednictvím partnera této národní organizace. Tyto organizace mají právo sdílet zdroje, finance a vztahy s ostatními členy Josiah Venture. Jestliže organizace ustoupí od partnerství nebo odmítne splnit požadavky smlouvy, vzdává se tak práva využívat zdroje Josiah Venture.⁷⁶

David Patty

Prezident Josiah Venture David Patty se narodil na Filipínách v misionářské rodině. Vystudoval teologii a pedagogiku na Multon Bible College v USA a zkušenosti získal na vojenské základně v Německu, kam se dostal se svými rodiči. Zde prožil i své povolání do služby mladým lidem. Z Německa se vrátil do USA, kde, stejně jako Dann Spader, studoval teologii na Wheaton College. Je ordinovaným kazatelem Free Evangelical Church of America a starším ve sboru Církve bratrské v Havířově.⁷⁷ Zkušenost, kterou získal v Německu, mu otevřela oči pro „potřeby mladých lidí ve

---

energetic teenagers. But something very basic was different, a difference that I sensed immediately, yet had a hard time explaining. Young people were passionate about reaching their friends for Christ, people talked in their conversations about encounters with a living God. The programs and the methods were somehow filled with life, a reality that impacted me even as a visitor.“ PATTY, D. *Multiplying on a Global Scale*

73 PRITCHARD, A: *Willow Creek Seeker Service: Evaluating a New Way of Doing Church*

74 „Přišel čas, aby protestanté šli k pastýři (papeži) a řekli: ‘Co máme udělat pro to, abychom přišli domů?’“ In: (SCHULLER, R. In: *Calvary Contender*)

75 „Multiplication is a tricky thing. As a young youth pastor I often visited other youth programs to see what I could learn from their models. One of the popular programs that was sweeping our area was the Son City approach, a high energy, large numbers approach that had been birthed a few years earlier at Willow Creek.“ In: PATTY, D. *Multiplying on a Global Scale*

„Multiplication is a tricky thing. As a young youth pastor I often visited other youth programs to see what I could learn from their models. One of the popular programs that was sweeping our area was a high energy, large numbers approach that had been birthed a few years earlier at an innovative Chicago church.“ In: PATTY, D. *Organic Multiplication*

76 PATTY, D. *Josiah Venture Covenant*

77 COUFAL, T. *Kdo chce změnit historii, zaměří se na mládež*

Kam chce vést KAM českou církev?

Východní Evropě.⁷⁸ Viktor Hojka Davida Pattyho staví vedle slavných misionářů, jako byli Jim Miller, William Carry nebo Dwight Moody.⁷⁹

Původ Pattyho teologie můžeme vystopovat už v raném dětství. Tehdy jej hluboce oslovily knihy právě R. Colemana a později manuály D. Spadera. David Patty uvádí, že on sám prošel tréninkem „Sonlife Ministry“⁸⁰, a poté, co začal práci v České republice, začal skupinu českých mládežníků vyučovat právě „Sonlife strategií.“ Jeho první mládežníci pak poctivě aplikovali toto učení ve svých církvích a přesně podle této strategie začali ve svých mládežích vytvářet učednické vztahy. Jeden z nich dokonce založil „služební tým“.⁸¹

David Patty ve svých materiálech rozlišuje službu mládeži a službu národní církvi, přičemž princip je podle něho stejný. Nejprve musí dojít ke stádiu 1) **založení**, které přejde ve stádium 2) **prohloubení**, následuje fáze 3) **multiplikace** a nakonec 4) **odchod**, ve kterém misionář předá službu národnímu učedníkovi, opouští zemi a služba roste podle strategie, které bylo místní hnutí mládeže vyučeno. Prostředky k dosažení jednotlivých bodů však mají být modifikovány vzhledem k národním specifikám.

Misionáři Josiah Venture, kteří dnes pracují v KAMu a přivezli do České republiky i Spaderovo know-how, jej proto přizpůsobili podmínkám v českých církvích. Právě Viktor Hojka, jak již bylo uvedeno, se adaptací Spaderových materiálů zabýval⁸² a podle jeho slov mohly být adaptované materiály KAMu církvemi přijaty v prakticky nezměněné podobě, neboť jen jedna církev měla k určitému bodu výhrady⁸³ a jeden sbor zakázal svým mládežníkům se účastnit školení KAMu.⁸⁴

---

78 Dave Patty - předseda výboru KAM, Lidé v KAM

79 „Většina misionářů, která byla u nějakého hnutí (Božího - ne svého) zápasila s rozparem mezi vizí (věřili že ji mají od Boha) a finanční realitou. Čtěte knihy jako historie TWR, Jim Miller, William Carry v Indii, Moody story, SZ kniha Ageus, evagelia. Často jsme jako křesťané vedeni do kroků - až někdy šílených - víry, kudy když projdeme, má to vliv na náš pohled na Boha i na naši víru. Víím, že Dave je jeden z takto vedených mužů - a nebylo to od začátku, ale od mala. Jeho misionářské působení coby dítě s rodiči na Filipínách, poté nějaké školy v USA a poté dlouhá léta v Německu na vojenské americké základně. Za jeho (on říká: za Božího) působení se tam mládež rozrostla ze skupinky na několik set.“ HOJKA, V. Odpověď všem čtenářům Grano Salis od místopředsedy KAM Viktora Hojky, komentář 23. červen 2006

80 PATTY, D. A Strategy for Global Youth Ministryby

81 Tamtéž

82 Také jsem se podílel na "adaptaci" materiálů Sonlife a musím říci, že to rozhodně nebyla jen adaptace. Ale uznávám, že i tyto materiály mají svůj vývoj a dnes bych si nedovolil vyučovat některé "věty", které tam byly před 8 lety.“ HOJKA, V. Ještě něco k učednictví a KAMu.

83 HOJKA, V. Odpověď všem čtenářům Grano Salis od místopředsedy KAM Viktora Hojky, komentář, 25. červen 2006

84 Tamtéž

Kam chce vést KAM českou církev?

Partnerské organizace existují v deseti dalších zemích Evropy s podporou Josiah Venture NFP v USA.⁸⁵ Národní partnerské organizace národním výborům „zodpovídají za naplňování vize způsobem co nejpříjemnějším pro místní potřeby a podmínky.“⁸⁶ Každá organizace je pak „smluvně spojena“ s ostatními členy v mezinárodní skupině.⁸⁷

Jednotlivé organizace se pak musí podrobit následujícím pravidlům: 1) **Společná vize**, kam patří poslání, klíčové hodnoty a základní přesvědčení, jakož i identita celé skupiny. 2) **Teologická, finanční a organizační integrita**, přičemž teologická integrita je závazná a spočívá v tom, že „práce a vyučování budou prováděny v souladu s vyznáním víry Josiah Venture“ a „všemi dalšími prohlášeními, jež odsouhlasila rada Josiah Venture.“ 3) **Partnerství ve službě**, které mj. spočívá v tom, že členové Rady Josiah Venture, kteří pocházejí z partnerských organizací jednotlivých zemí, se „vzájemně vykazují společně smlouvě, k níž se zavázali, a taktéž vizi a poslání.“⁸⁸

Toto jinými slovy znamená, že KAM je smluvně zavázán dodržovat vizi a neodklonit se od veškerého učení mezinárodní organizace Josiah Venture, které je obsaženo v odsouhlasených prohlášeních a musí v rámci hnutí vytvořit společnou identitu. Z hlediska tohoto striktního požadavku je dobré vědět, že původcem této teologie je Dr. Dann Spader a Sonlife Ministry, která se v roce 1993 pro Josiah Venture stala strategickým partnerem a jejíž materiály byly převzaty a upraveny pro křesťany východní Evropy.⁸⁹ Sonlife je pak členem Wagnerovy organizace církevního růstu ASCG.

Jak je vidět, Spaderův vliv na KAM je nezastupitelný a není proto divu, že na pozvání Viktora Hojky Dr. Spader navštíví letos i Českou republiku. Viktor Hojka, který velice střízlivě a v přátelském tónu obhájí KAM v Internetových diskusích, proto vyzývá kritiky KAMu, aby se zúčastnili třídního setkání se Spaderem.⁹⁰

---

85 Josiah Venture

86 Tamtéž

87 Tamtéž

88 Tamtéž

89 In June, 1993, they entered into strategic partnerships with Sonlife Ministries and International Teams. Sonlife Ministries gave permission to adapt their training materials to the needs of Eastern Europeans, and International Teams provided the organizational infrastructure needed to support the work. In: Beginnings

90 „Znovu nabízím spíše diskuzi osobní, protože se v písemném projevu snažím podat celý obraz, a pak je to asi nudné. Přijed' třeba na Danna Spadera. 3 dny bude plně k dispozici k osobním rozhovorům (já také). Přijed'te všichni, kteří máte podobné otázky, protože pak se vám bude s příznivci či pracovníky KAMu polemizovat ještě lépe - to myslím vážně - to není sarkasmus.“ HOJKA, V. Ještě něco k učednictví a KAMu

Kam chce vést KAM českou církev?

---

4. 5 Bill Bright a Campus Crusade for Christ

I když Billa Brighta a CCC řadíme pragmaticky až na poslední místo, jeho vliv je rozhodující a jak přiznává i Viktor Hojka, Dr. Spader a KAM z učení Billa Brighta vycházejí.⁹¹ Abychom lépe pochopili celou strategii mládežnického učenického hnutí, zastavme se ještě krátce právě u něho a jím založené mezinárodní organizace „Campus Crusades for Christ“. Vždyť Dann Spader, v podstatě duchovní otec KAMu, doznává, že své principy přejal právě z CCC, na jejíž konferenci přijal výzvu pro svůj život. Na pozadí Brightovy teologie pak můžeme lépe pochopit i některé prvky, kterými obohatil Učenické hnutí.

Campus Crusade for Christ

Mezinárodní učenická organizace Campus Crusade for Christ je vůbec největší neziskovou organizací na světě a je tím pádem i největší světovou misijní službou, která působí ve 191 zemích světa, má 26 000 zaměstnanců a 225 000 dobrovolníků.⁹² Tato organizace má svoji pobočku i v České republice pod názvem „Hlas pro Krista“ a je zastupována organizací „Nový život“ o. p. s., která vydává i Brightovy učenické manuály. Českým křesťanům je známa promítáním filmu Ježíš v českých kinech, na které navazovaly Kurzy Alfa.⁹³ Podle samotného Brighta zastřešovala CCC šedesát osm organizací po celém světě.⁹⁴

Původně byla CCC řazena mezi fundamentalistická hnutí (bez pejorativního nádechu tohoto označení) a ještě autoři slovníku Letničního a charismatického hnutí řadí CCC 70 – 80tých let mezi fundamentalisty.⁹⁵ Pozdější teologické posuny Billa Brighta a obsazování vedoucích pozic v hnutí teonomisty však vedou CCC blíže k charismatickému, resp. neoevangelikálnímu hnutí.

Bill Bright

Bill Bright se narodil v roce 1921 a křesťanem se stal v roce 1945. Vystudoval ekonomii, resp. byznys, a v dráze byznysmena pak úspěšně pokračoval i během studia ve Fullerově semináři a na univerzitě v Princetonu, bývalé baště cessationistů. Ačkoliv Bright vystudoval teologii, jeho dva doktoráty teologie jsou čestné, stejně jako

---

91 HOJKA, V. Ještě něco k učenictví a KAMu

92 údaj z roku 2003, William R. "Bill" Bright, Founder of World's Largest Christian Ministry Dies

93 Nový život o.p.s.

94 DITTRICH, T. Rozhovor s Billem Brightem ze 4. srpna 2000, s. 7-9

95 ERNST, N. In: BURGESS, S. M. et VAN DER MAAS, E. M. International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements, s. 226

Kam chce vést KAM českou církev?

---

dva doktoráty z práva. Během studií, stejně jako později Spader, prožil i povolání k naplnění Velkého poslání na základě dramatického osobního zjevení.⁹⁶ A stejně tak jako později Spader, začal sdílet evangelium s dalšími studenty a v roce 1951 proto založil CCC.

Podle Biblical Discernment Ministry (BDM) skrze Brightovo zaměření byznysmena došlo ke spojení principů managementu a evangelizace. Byl to právě Bright, kdo používal princip „duchovní multiplikace“, jako klíče k církevnímu růstu.⁹⁷ Bill Bright je i autorem řady netradičních evangelizačních metod: například shazoval v džungli dárky, obrázky a traktáty, za což se mu dostalo hojné kritiky.⁹⁸ Podle Christianity Today je však jeho evangelium módní a masové.⁹⁹

Bright je i zakladatelem International Leadership University, která má trénovat miliony lidí z celého světa a na které se například manažeři mají učit zastávat křesťanské hodnoty.¹⁰⁰ Ještě krátce před smrtí v roce 2003 Bright organizoval křesťanské kurzy školení vůdců v newyorském Empire State Building.¹⁰¹

Později, ve srovnání s původně deklarovanou fundamentální Brightovou teologií, zde nalzáme určité posuny směrem k charismatickému hnutí. Například v roce 1994 Bright obdržel prorockou vizi, ve které mu bylo zjeveno, že do roku 2000 přijde do USA velké probuzení, které zahájí největší žeň v historii církve a začal proto vybízet ke čtyřicetidenním půstům.¹⁰² Z tohoto důvodu začal pořádat i ekumenické konference modliteb a půstu. Posuny směrem k charismatikům ukazuje i fakt, že členem výboru CCC je i kontroverzní letniční pastor Yonggi Cho¹⁰³, který princip multiplikace spojil s vírou a pozitivním vyznáváním a učenické a manažerské principy využil k vybudování největšího megasboru na světě.¹⁰⁴

---

96 Bright popisuje své setkání s Kristem takto: „Byla to extáze a nevyslovitelná radost. Řekl mi, co mám dělat. Komunikoval s mým duchem, s mou myslí, ale nemohu říci nic bližšího – ani to nejde. DITTRICH, T. Tamtéž

97 MIESEL, R. Campus Crusades for Christ, Crusades for Who?

98 WHITE, T. Akce Kuba

99, Christianity Today 7/14/97

100 International Leadership University

101 Bill Bright navzdory nemoci rozšiřuje svou službu

102 „Bůh ke mně nikdy nemluvil slyšitelným hlasem, ani mi nebyl dán dar prorockví. Ale dnes ráno jsem slyšel jeho poselství zcela zřetelně: ‚Amerika a většina celého zbytku světa prožije ještě před koncem roku 2000 rozsáhlé duchovní probuzení! A toto probuzení roznítí největší žeň v celé historii církve.‘ Cítil jsem, jak mi svatý Duch říká, že nejprve musí miliony věřících v půstu a modlitbách hledat Boha celým srdcem, než zasáhne, aby zachránil Ameriku. Duch mě dále vedl k modlitbám za dva miliony věřících, kteří se pokoří a budou hledat Boha ve čtyřicetidenním půstu.“ In: Americká mládež se zapojuje do čtyřicetidenního ‚revolučního‘ půstu.

103 MIESEL, R. Campus Crusades for Christ, Crusades for Who?

104 CHO, Y. Succesfull home cell groups

Kam chce vést KAM českou církev?

O Brightových dalších teologických posunech svědčí rovněž podpora charismatického hnutí Promise Keepers, na jehož konferencích byl častým a prominentním řečníkem.¹⁰⁵ Jako definitivní tečku za rozchodem s hnutím konzervativních evangelikálů můžeme vidět podpis na dokumentu „Evangelikálové a katolíci, společná mise třetího tisíciletí“, ve které se Bright přihlásil ke společnému vyznání, naději, úsilí, zápasu a svědectví s římskokatolickou církví,¹⁰⁶ což je pro konzervativní, zejména reformované evangelikály a fundamentalisty, zcela nepřijatelné.

Byl to rovněž Bright, kdo v 70. letech uvítal římské katolíky ve vrcholných pozicích CCC a za svého života se velmi angažoval na poli ekumenismu, kde byl signatářem řady dalších dokumentů usilujících o jednotu s římskokatolickou církví a osobně se sešel i s papežem Janem Pavlem II. Pro tyto aktivity bývá Bright a CCC častým terčem kritiky amerických fundamentalistů.¹⁰⁷

Pro důraz na zjevení, probuzení, nedenominační jednotu, spolupráci s katolíky a implementaci klíčových osobností z hnutí pozitivního vyznávání do CCC, bývá sám Bright někdy přímo zařazen mezi charismatiky. Toto zařazení je však neoprávněné a přes jeho příklon k hnutí ani Bright, ani samotní charismatici toto nepotvrzují. Tři roky před svou smrtí ale Bright přiznal, že široce pojatá ekumenická misie mu působí značné problémy, nicméně vidí kladně, že jeho hnutí nemá denominační hranice.¹⁰⁸

---

105 MIESEL, R. Campus Crusades for Christ, Crusades for Who?

106 Evangelicals & Catholics Together: The Christian Mission in the Third Millennium

107 CLOUD, D. Bill Bright/Campus Crusade and Rome

108 „Ať je dotyčný katolík nebo charmatik nebo pravoslavný nebo protestant nebo kdokoliv, je-li to můj bratr, budu s ním spolupracovat a snažit se poslouchat příkaz svého Pána.“ In: DITTRICH, T. Rozhovor s Billem Brightem ze 4. srpna 2000, s. 7-9

Kam chce vést KAM českou církev?

---

5. VĚROUČNÉ PRINCIPY

5. 1 Krédo

Vyznání víry KAMu vychází z evangelikálního zaměření a reflektuje „Lausánské vyznání víry“ a „vyznání víry Světového evangelikálního společenství.“¹⁰⁹ KAM proto věří v bezchybnou inspiraci Písem Starého a Nového zákona, Boží trojjedinost, pád člověka do hříchu skrze Adama, Kristovo božství, narození z panny, spasení z milosti, věčný život a věčné zatracení. Za zmínku však stojí poslední věta kréda KAMu, která musí být nahlížena z úhlu jeho praxe učednictví. Tato věta zní: „Věříme, že Kristus přikázal církvi vychovávat učedníky ze všech národů tím, že půjde do celého světa, bude je křtít ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého a vyučovat je, aby zachovávali všechno, co Kristus přikázal.“¹¹⁰ Tento bod kréda je pro specifiku práce KAMu nejpodstatnější a je třeba jej pochopit na pozadí jeho celkové profilace a strategie.

5. 2 Sekulární zdroje

V manuálech CCC, Sonlife a tedy i Josiah Venture a KAMu si můžeme všimnout mnoha slov, se kterými se nesetkáváme v Bibli, ale spíše v moderních učebnicích byznysu resp. marketingu. Patří sem multiplikace, koučing, mentoring apod. Jakkoliv tyto pojmy znějí exoticky, nejedná se, zejména na paracírkevním poli, o nic převratného. Na stejném principu jen za použití jiných slov, pracuje Pastýřské nebo Skupinkové hnutí. Tyto principy však byly v 80. a 90. letech rozpracovány v sekulárním byznysu za účelem zvýšení zisku velkých průmyslových společností, a proto nebude od věci poučit se přímo od pramene. Chceme-li tyto pojmy pochopit v souvislosti s Učednickým hnutím, je třeba si uvědomit, že od konce 60. let minulého století došlo i k řadě modifikací, které se ovšem nijak nedotýkají podstaty hnutí.

5. 3 Koučing

Pojem koučing vychází ze sportu a jeho cílem je zvýšit výkonnost sportovce v jednotlivém sportovním odvětví a pomoci mu rozvinout jeho schopnosti. Zároveň si koučovaný upevňuje kompetentnost, sebevědomí a pozitivní myšlení v soukromí i v

---

109 Vyznání víry křesťanské akademie mladých

Kam chce vést KAM českou církev?

---

práci.¹¹¹ Podle „Human resources web“ je cílem koučingu zejména: rozvoj lidského potenciálu formou interaktivního poradenského procesu, který zahrnuje pracovní i soukromé otázky, provází klienta a dává mu podněty a řešení. Je založen na vzájemné akceptaci a důvěře. Základem je dobrovolnost, respekt a neutralita.¹¹²

Cílovou skupinou jsou manažeři na všech úrovních vedení. Dále se koučing používá při výchově špičkových manažerů na strategicky významných postech společností. Podle Gunthera Königa existují tři druhy koučingu: 1) **individuální koučing**, 2) **skupinový koučing** a 3) **vzdělávání v koučingu**.¹¹³ Kouč bývá obvykle k výkonu své činnosti certifikován. Nejznámějším ústavem na výchovu koučů je „Coaching University“ v USA, jejímž absolutoriem je možné získat řadu certifikátů, jako jsou Associate Certified Coach (ACC), Professional Certified Coach (PCC) nebo Master Certified Coach (MCC).¹¹⁴

Postupem času byl tento termín a princip přejat nejenom do oblasti byznysu a podnikání,¹¹⁵ ale i do náboženství. Největší internetový knižní prodejce, firma Amazon, mluví dokonce o „křesťanské koučové vlně.“¹¹⁶ Specialistou na „Christian Coaching“ je například Dr. Gary Collins, který koncem osmdesátých let vydal řadu titulů zabývajících se koučingem. Mezi současné nejznámější autory patří Tony Stoltzfus a jeho manuál 'Leadership Coaching : The Disciplines, Skills, and Heart of a Coach' a John Whitmore a jeho kniha 'Coaching for Performance: Growing People, Performance and Purpose'. Křesťanský koučing, podobně jako sekulární, se rozděluje na: 1) **individuální**, 2) **skupinový** a 3) **vyučovací**.¹¹⁷

5. 4 Multiplikace

Multiplikace je čistě ze sémantického hlediska pojem pro znásobení, rozmnožení, či rozhojnění. Z matematického pohledu se jedná o operaci násobení. Výsledkem multiplikace je „multiplikant“, který lze charakterizovat jako jeden z několika exemplářů téhož předmětu.¹¹⁸ V biologii je takovouto multiplikací například tvorba

---

110 Tamtéž

111 Human Resources

112 Čo je to koučing?

113 Tamtéž

114 Coach U

115 Čo je vlastne koučing?

116 Catch the Christian Coaching Wave

117 Tamtéž

118 ABZ Slovník cizích slov

Kam chce vést KAM českou církev?

---

imbredních kmenů nebo klonů, kdy každý následný jedinec nese shodné vlastnosti původce. V přeneseném slova smyslu, pokud bychom chtěli pojmu multiplikace využít ve výukovém systému, by například každý učedník byl věrnou kopií svého mistra.

Principy multiplikace se začaly používat i ve strategii moderního managementu. Tyto techniky umožňovaly velkým firmám rozvíjet a rozmnožovat znalosti a dovednosti napříč organizačními substrukturami podnikových sítí. Vycházely z lidského potenciálu a snažily se jej rozvinout a rozmnožit za použití minimálních nákladů, kdy se lidé na stejné úrovni vzájemně podřizovali za účelem sdílení znalostí a dovedností.¹¹⁹

V učednických hnutích se pojmu „multiplikace“ používá při procesu vytváření učedníků („učedníkování“). Jak to kdysi – v dobách, kdy ještě slovo multiplikace nebylo populární – činil jeden z vůdčích osobností Učednického hnutí v USA, který po vzoru Krista a jeho učedníků začal sám sebe „investovat do druhých“, aby se učili z jeho slov a skutků.¹²⁰ Otcem této metody na církevní resp. paracírkevní půdě je Bill Bright a v rámci charismatického hnutí jej prvky pozitivního myšlení obohatil korejský pastor Yonggi Cho. Nicméně obdobných učednických principů a hierarchického mentorství bylo využito ve středověku, ať například ve volnějším pojetí v Dominikánském řádu nebo disciplinovaném pojetí u jezuitů.

U jezuitů měl každý novic přiděleného studenta či učitele, kterému byl plně vykazatelný. Každý student a učitel byl zároveň podřízen duchovním pomocníkům. Duchovní pomocník byl podřízen profesorům a ti pak byli podřízení přímo generálovi jezuitského řádu. Římskokatolická pyramidální hierarchie, kde měl každý člen svého mentora resp. konzultanta či – jak bychom dnes řekli – „trenéra“, pak byla podle Vizanta vzorem pro mnohá další učednická hnutí a řády.¹²¹

Koučing ve spojení s multiplikací tedy vede k tomu, že vyškolený vůdce vychovává podle učednického vzoru další adepty a stává se jim koučem, až z nich vychová nové vůdce, případně kouče. Zde je nutné si uvědomit, že se KAM v této své činnosti

---

119 Time Management

120 „Počátkem sedmdesátých let začal ... cítit, že ho Bůh povolává do nové služby, aby investoval svůj čas do služby dalších lidí, potencionálních vedoucích. Poznal, že ačkoliv přinášel duchovní pravdy tisícům, nevěnoval se nikdy vážně reprodukci svojí služby v ostatních podle biblického vzoru. Shledal, že ho Duch svatý vede do nových, hlubokých a plodných vztahů s mladšími, kteří právě dělají první kroky v křesťanské službě. Pro jejich výchovu našel vzor ve způsobu, jak Ježíš vychovával svoje učedníky. Ježíš si vybral určité lidi, aby s ním pracovali a učili se z Jeho skutků a slov... začal podle tohoto vzoru sám sebe -svoje zkušenosti a poznání- "investovat" do druhých, a tak násobit svojí službu.“ In: Ptáček, L. Kdo je to Derek Prince

121 Vinzant, D. The Roots of Shepherding

Kam chce vést KAM českou církev?

---

soustřeďuje pouze na vůdce, a to buď mládeže nebo sboru, a proto jeho školicí akce produkují křesťanské, zejména mladé vedoucí.¹²²

David Patty v souladu s tímto ve svém článku mluví o tom, že především na mladé lidi je možné takto působit: „Proto je tak důležité investovat do další generace, dokud je ještě mladá a tvárná. To je důvod, proč je tak zásadní investovat do mladých vedoucích, kteří na ně mají rozhodující vliv, poskytovat jim ty nejlepší možné nástroje a motivaci tak, aby mohli zasáhnout svou generaci evangeliem.“¹²³

5. 5 Management

Koučingu ve spojení s multiplikací se dnes věnuje nesčetně křesťanských školicích organizací, které vydávají „self-made“ manuály k ozdravení a růstu církve. V některých zemích dokonce existuje internetová síť pro koučing a multiplikaci „Church Multiplication Coaching Networks“¹²⁴

Ačkoliv koučing a multiplikace jsou dvěma základními pilíři manažerského hnutí v církvi, existuje celý komplex manažerských technik, které jsou společné jak pro sekulární, tak religiózní sféru. Jedním z typických křesťanských představitelů, který se věnuje jak byznysu, tak křesťanství je i v České republice populární autor John C. Maxwell, který se již léta angažuje v „rozvoji vůdčích schopností.“

Například nedávno proběhla v ČR konference Maxwellovy organizace EQUIP, které právě KAM poskytl své prostory¹²⁵ a která si klade za cíl rozvinout 1 000 000 vůdců do roku 2008 (Million Leaders Mandate). I když teoretická východiska této akce mají vycházet z Bible, dokonce Česká evangelikální aliance, která nad celou akcí přešla záštitu, kladně vyzdvihuje obojakost Maxwellova učení. „Maxwellovy publikace byly v posledních letech psány tak, aby byly přijatelné a užitečné také pro sekulární čtenáře...“¹²⁶ I tyto principy obsahují koučing a multiplikaci a vyškolený vedoucí, stejně jako je tomu v sekulární sféře, obdrží vůdcovský certifikát. Účastník se má dokonce písemně zavázat k tomu, že toto vyučování předá dalším 25 lidem,¹²⁷ tedy k multiplikaci.

---

122 Účastníci musí být v současné době ve vedení skupiny mládeže a mít doporučení od svého pastora

123 PATTY, D. Úvodní slovo Dava Pattyho

124 Church Multiplication Coaching Networks

125 Konference EQUIP v KC Malenovice

126 Program pro přípravu křesťanských vedoucích a podnikatelů

127 „...získané poznatky a zkušenosti předávat dalším vedoucím či potenciálním vedoucím ve svém okolí. Ideálem je, aby každý účastník, který přijal závazek (tzv. "certifikovaný vedoucí") v průběhu tréninku zahájil předávání 25 dalším lidem. O této službě se průběžně podávají stručné zprávy. (Číslo

Kam chce vést KAM českou církev?

---

6. VĚROUČNÁ ANALÝZA

6.1 Podstata hnutí

Než se blíže podíváme na teologii hnutí, zkusme se nejprve zamyslet, proč bychom se vůbec měli zabývat věroukou KAMu a proč o něm psát analytickou studii. Abychom si na tuto otázku mohli odpovědět, shrňme stručně to, co bylo podrobněji dokumentováno v popisné části této studie. Celkem můžeme najít asi sedm charakteristik, které jsou pro KAM a jeho práci charakteristické:

1. **Obnova:** KAM usiluje o obnovu místní církve a vyzbrojení mládežnického hnutí v jednotlivých zemích východní Evropy. Místní církve chápe jako nevěstu Kristovu, kterou chce vyzbrojit a vystrojit pro nebeského Ženicha.
2. **Učednictví:** podstatou obnovy je Učednické hnutí vycházející z nauky učednické mládežnické organizace Josiah Venture, která přejala učení a materiály další mezinárodní učednické organizace Sonlife Ministry. Ta má kořeny v hnutí, jehož zakladatelem je Bill Bright resp. CCC. Jako inspirace posloužilo i hnutí Willow Creek. CCC i Willow Creek jsou ekumenickými paracírkevními organizacemi se silným mezinárodním vlivem, usilujícím o evangelizaci světa a jejichž představitelé jsou stoupenci ekumenického hnutí s velmi citelným úsilím o jednotu evangelikálů s římskokatolickou církví.
3. **Globalizace:** KAM není církví, ale v rámci Josiah Venture nadnárodní paracírkví. Přesto její misionáři usilují o naplnění Velkého poslání odevzdaného Kristem církvi prostřednictvím jeho apoštolů. KAM chce proto sloužit jako servisní organizace vedoucím českých mládeží a dnes i vedoucím českých církví. Má propracovanou strategii, jak získávat vůdce prakticky všech církví nejen v ČR, ale de facto z celé postkomunistické Evropy.
4. **Identita:** KAM ve svých materiálech mluví o hnutí mládeže v ČR a místní (národní) církvi, které se cítí povolán sloužit a prakticky přitom nerozlišuje konfesionalitu jednotlivých mládežníků ani vedoucích představitelů. Tyto pak zve ke spolupráci. Pracovníci KAMu pak mají vytvořit smluvní „identitu“ a zachovat veškeré adaptované učení mládežnické organizace Josiah Venture a potažmo Sonlife Ministry s pozadím Wagnerova hnutí církevního růstu.

---

25 je spíše výzvou k aktivnímu předávání než podmínkou účasti). "Certifikovaní vedoucí" průběžně dostávají manuály pro vlastní potřebu i pro předávání dalším." In: Tamtéž

Kam chce vést KAM českou církev?

---

5. **Vůdcovství:** Místopředseda KAM intenzivně usiluje o navázání vztahu s vedoucími církví v ČR, kterým se chce stát trenérem, získávat je pro vizi KAMu a vést je podle propracovaných zahraničních technologií vypracovaných pro získávání, školení a vysílání dalších pracovníků. Přetrváváním těchto vztahů a za využití multiplikace vzniká v podstatě učednický vertikální řetězec, jehož vrchol tvoří pracovník, speciálně k této službě uvolněný a komunikující s dalšími partnery (učedníky Sonlife, potažmo CCC strategie).
6. **Centralizace:** KAM pod sebe rovněž soustřeďuje jednotlivé národní mládežnické, původně nezávislé organizace, které zastřešuje a ty se prostřednictvím exkluzivního postavení KAMu ve vztahu s Josiah Venture stávají partnerem učednické nadnárodní organizace.
7. **Manažerství:** KAM používá sekulární manažerské techniky, jako jsou „koučing“ a „multiplikace“, které obsahují sekulární zdroje.

Má-li nějaká organizace takovéto ambice, je naprosto přirozené, ne-li nezbytné, podrobit ji zevrubné nejen historické, ale i věroučné analýze. Nyní se proto z hlediska protestantské, reformační a v širší souvislosti konzervativní evangelikální teologie zamysleme nad jednotlivými body, které vznikly pouhou kompilací skutečností, které KAM otevřeně přiznává a prezentuje.

6.2 Komu je svěřeno Velké poslání?

Apologetická služba Biblical Discernment Ministry (BDM), když komentuje službu Billa Brighta a CCC, poukazuje na skutečnost, že paracírkevní organizace nemá „žádný biblický mandát.“¹²⁸ Z tohoto úhlu, jak poukazují mnozí kritikové, je třeba vskutku nahlédnout i na tzv. Velké poslání a Velké pověření. Neuškodí si proto obě biblická místa pročíst v jejich původním kontextu:

„Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“
(Mt 28,19-20)

„Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a

---

128 MIESEL, R. Campus Crusades for Christ, Crusades for Who?

Kam chce vést KAM českou církev?

---

mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je." (Mk 16,15-17)

Všimněme si, že Ježíš tato slova neadresuje širšímu okruhu učedníků, jako v případě klíčů Božího království a odpouštění hříchů, ale adresuje je zcela konkrétnímu okruhu lidí, který je tvořen jeho dvanácti, resp. v té době jedenácti apoštoly (Mk 16,14 a Mt 28,16). Podíváme-li se na toto pověření v kontextu celého Písma, pak těchto neopakovatelných dvanáct apoštolů tvoří věroučnou podstatu církve neboť učedníci zůstávali v jejich učení (Sk 2,42). Dále jsou tito apoštolé spolu s proroky jmenováni jako základ církve (Ef 2,20) a obrazně tvoří i základy Nového Jeruzaléma, který apoštol Jan s církví ztotožňuje (Zj 21,14).

Činění učedníků, μαθητευω, které Patty správně překládá, i když vzhledem k češtině poněkud neorganicky, jako „učedníkování“, je pak – prostřednictvím těchto apoštolů – svěřeno církvi jako celku. Celá pasáž vynikne ještě lépe v řeckém originále:

πορευθεντες ουν μαθητευσατε παντα τα εθνη, βαπτιζοντες αυτους εις το ονομα του πατρος και του υιου και του αγιου πνευματος.

Slova „získávejte mi učedníky“ jsou zde tvořena jediným imperativem: „μαθητευσατε“. Tento aspekt mnohem lépe vystihuje kralický překlad, který zde uvádí nedokonavý způsob „učte“. Nejedná se tedy o jednorázový akt „získání“, jak by se na první pohled, pod vlivem ekumenického překladu, mohlo zdát. Ježíš zde své učedníky vede k vytrvalé a cílevědomé činnosti. Nejprve dává pokyn, aby apoštolové národy učili: „učte všecky národy“ (19 verš), a poté jim dává příkaz, co je mají učit: „učíte je zachovávat všecko, což jsem koli přikázal vám.“ (20 verš).

V praxi to pak znamenalo, že učedníci se 1) společně scházeli, 2) lámali chléb, 3) zůstávali v učení apoštolů a 4) společně se modlili (Sk 2,42). Všimněme si tedy, že součástí učednictví je i svátostný život, který se projevuje v přijímání společné památky Večeře Páně. Podíváme-li se tedy z tohoto úhlu na učednictví, pak zde jsou minimálně tři aspekty, které paracírkevní organizace může obtížně suplovat, a to je:

Křest: Ten je podle slov Krista vstupní branou k učednictví a bývá vysluhován v církvi.¹²⁹ Vzhledem k tomu, že činění učedníků je spojeno s křtem, a tato nařízení jsou součástí společného příkazu, je zřejmé, že křtít není povolána paracírkevní organizace, nýbrž církev Kristova.

---

¹²⁹ Ve výjimečných případech je jistě možno přistoupit k individuálnímu křtu, jako v případě Etiopského dvořana

Kam chce vést KAM českou církev?

Večeře Páně: Lámání chleba je jednou ze čtyř věcí, která charakterizovala učedníky apoštolské církve. Vždyť chléb je účastí na těle Kristově, reprezentovaném církví (1 K 10,16 vs. 1 K 12,12). Proto ani tuto, neopominutelnou a základní součást Kristova učednictví, není primárně povolána vysluhovat paracírkevní organizace a v tomto bodě ztrácí mandát k činění učedníků.

Apoštolské učení: Ačkoliv apoštolské učení bylo jednou provždy odevzdané církvi prostřednictvím kánonu, církev má své úřady, které jsou k jeho aplikaci a odpovědnosti za jeho zachování povolány. Jsou to zejména vůdcovské úřady, o kterých mluví Ef 4 kapitola a 1 K 12 kapitola. Povšimněme si, že tyto úřady jsou opět svěřeny církvi a jsou dány k jednotě Kristova Těla. Tyto služebnosti jsou dány jako Kristův dar církvi po jeho nanebevstoupení.

Reinhold Ulonska k tomu říká: „Místo v epištole Korintským ozřejmuje, že úřady jsou stanoveny nejen pro církev, ale i do církve. ‘Postavil Bůh do církve...’ Není tomu tak, že by existovaly jisté služby, za které by nikdo nemusel převzít zodpovědnost... Máme dnes mnoho toho, co vědomě vystupuje jako ‘nadsborové’ nebo ‘nadcírkevní’, ale ve skutečnosti je to ‘necírkevní’, neboť přináležet k církvi, být s ní pevně spojen a nad rámec vlastního sboru nebo církve mít mezi sebou společenství. Práce těchto ‘necírkevních’ působí velmi často proticírkevně.“¹³⁰

Dnes se pro necírkevní služby ujal název „paracírkevní“ a i když v těchto „paracírkevních“ resp. „necírkevních“ službách mohou stát křesťané pevně vázaní v místních denominacích, stěží mohou tvořit „jednu identitu“ a stejné učení, navíc smluvně vázané, s paracírkví. Je to církev, která má mandát, a to jak skrze svátosti, tak skrze úřady, činit učedníky, kteří by dorůstali do dospělosti.

„A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učitele, aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby - k budování Kristova těla, až bychom všichni dosáhli jednoty víry a poznání Syna Božího, a tak dorostli zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti. Pak už nebudeme nedospělí, nebudeme zmítáni a unášeni závanem kdejakého učení - lidskou falší, chytráctvím a lstivým sváděním k bludu.“ (Ef 4,11-14)

Podle mnoha teologů jsou právě svátosti křtu a Večeře Páně vnějšími znaky církve.¹³¹ Je proto dobré si uvědomit, že základní atributy učednictví, jako je křest,

---

130 ULONSKA, R. Úřady v církvi, s. 4-5

131 Těchto znaků církve si je dobře vědom i například Peter Neuner, který rozvíjí rozdílné i společné body křtu a eucharistie různých křesťanských tradicí a i když to explicitně neuvádí, je pro něho samozřejmostí, že právě tyto svátosti jsou vysluhovány církvemi nejrůznějších křesťanských konfesí a tradic. NEUNER, P. Ekumenická teologie, s. 188

Kam chce vést KAM českou církev?

Večeře Páně a zachovávání apoštolského učení, jsou primárně možné jen uvnitř církve a samotné vyučování učedníků je Kristem přikázáno skrze apoštoly církvi. Bez těchto atributů lze k biblickému učednictví stěží přistupovat a je třeba v tomto úhlu proměřovat i obdržená zjevení klíčových pracovníků paracírkevních hnutí, která by k „učedníkování“ volala paracírkev. Je proto možné přitakat BDM, která legalitu Kristova mandátu paracírkvi pro uskutečňování Velkého poslání problematizuje.

Viktor Hojka však, když byl v Internetové diskusi na podstatu těchto argumentů upozorněn, vidí věc opačně: „...existují různé církve a my jako KAM je nechceme znepokojovat a přinášet z jejich pohledu antidůrazu. My věříme, že Kristovo velké poslání v Mt 28 bylo řečeno 11 učedníkům, tím i nám, takže na sebe plně vztahujeme Jeho slova, která vidíme potvrzena i dalším Božím slovem např. všeobecné kněžství - věrní ať učí, užitek obilí a fíkovníku apod.“¹³²

6.3 Co je to biblické učednictví?

Nyní se podívejme na podstatu samotného učednictví. Například profesor Dusing ze Southeastern College Assemblies of God vidí učednictví jako jednu z biblických výzev církve. Píše: „Výraz „učedníci“ (μαθηται) znamená také „žáci“ nebo „studenti“. Být v takových dobách žákem nebo studentem obnášelo více než poslouchat a rozumově vstřebávat informace předávané učitelem. Vyjadřovalo to rovněž, že učedník bude napodobovat charakter a chování učitele.“¹³³

Přesně o tuto věc se snaží i Učednické hnutí, ovšem s tím rozdílem, že učitelem je zde člověk, kouč, který má s daným učedníkem navázat „učednický vztah“. Dusing však pokračuje: „Boží lid je skutečně povolán být takovými učedníky svého Mistra, Krista“¹³⁴ a tím potvrzuje, že učednický vztah nelze navázat s člověkem – jeden je mistr – ale výhradně a exkluzivně s Kristem.

Nahlédneme-li do Starého Zákona, můžeme si zde povšimnout, že v této době muži, kteří byli Bohem povoláni k nositelství jeho prorockých úřadů, jako například Eliáš a Jan Křtitel, si vytvářeli své učedníky. Tito proroci pak do určité míry zprostředkovávali, stejně jako svého času Mojžíš, Boží vůli shromáždění vyvolených. Jelikož jak Mojžíš tak Eliáš, ale i Jan Křtitel, byli v jistém smyslu předchůdci Krista, měli k tomu být dočasný, avšak legitimní mandát. Nicméně i ve Starém Zákoně

---

132 HOJKA, V. Odpověď všem čtenářům Grano Salis od místopředsedy KAM Viktora Hojky, komentář, 25. červen 2006

133 Dusing in HORTON, S. Systematická teologie, s. 547

134 Tamtéž

Kam chce vést KAM českou církev?

---

můžeme nahlédnout do prorockých promesiášských výpovědí, kde je předzvěděno, že jednou bude uřednictví svěřeno Božímu Pomazanému (Iz 8,16).

Podíváme-li se do Nového Zákona, můžeme si povšimnout, že starozákonní model, kdy si pomazaný vytvářel učedníky, byl překonán. Proto prorok Jan Křtitel souhlasil s tím, když jej jeho učedníci opouštěli a stávali se učedníky Pána Ježíše Krista (J 3,30). Není proto divu, že Kristova služba začíná vyvoláním a povoláním učedníků.

Co je však nutné zdůraznit, že toto Kristovo povolání je zde vázáno na jeho úřad (Sk 3,22). Při podrobnějším zkoumání Kristova poslání můžeme vidět hned několik úřadů soustřeďujících se v jeho osobě. Byl apoštolem (Žd 3,1-2), prorokem (Sk 3,22), pastýřem (J 10,16), učitelem (Mt 23,10) a evangelistou (L 4,18). To ovšem nikterak nesnižuje plnost Božství přebývajícím v jeho osobě (Ko 2,9). Tyto úřady se vztahují k jeho lidství resp. mesiášskému poslání. Dnes jsou tyto úřady rozděleny mezi více osob v rámci církve (Ef 4 a 1K 12) a Kristus není zastupován jedinci, ale delegoval církev.

V samotném povolání, vedení a výchově Kristových učedníků, nám může být dobře nápomocná Harmonie evangelií, kterou KAM za tímto účelem používá¹³⁵, dále Colemanova knížka a do určité míry i učednické manuály používané KAMem, neboť vskutku podrobně a detailně popisují „strategii Kristovy služby“. Co však již v Písmu nikde nenajdeme, je multiplikace. Žádný z Dvanácti si nevytvořil malou učednickou skupinku, kde by si vychovával své učedníky, a to ani po Letnicích. Pokud ovšem Pavlovo duchovní otcovství vůči jeho synu ve víře Timoteovi nebudeme vidět prismatem multiplikace. I učedníci Jana Křtitele „zběhli“ ke Kristu a Pavel ještě po létech tyto učedníky křtil v Efezu ve jméno jednoho Mistra, a to Pána Ježíše Krista (Sk 19,1-5).

Dvanáct učedníků se proto učilo nejen ze slov, ale i ze skutků Krista. Pro dokreslení je proto zajímavé, že v Božském zjeveném pozitivním právu (*Ius divinum positivum*) jsou jako pramen skutky Kristovy ceněny více než slova Kristova. Ať na hierarchizaci zdrojů Božského práva máme jakýkoliv náhled, jedno je jisté. Ježíše je třeba následovat i ve skutcích. Učení, které by bylo oddělené od života, není pravým uřednictvím. V tomto bodě proto můžeme zcela souhlasit s Učednickým hnutím. S čím však již souhlasit nemůžeme, je doktrína, že by si i křesťanští vůdci po vzoru Krista měli činit učedníky (multiplikace). Historie protestantismu nás učí, že tímto často docházelo k výrobě generické kopie, k manipulaci, drilům a technikám spíše než ke Kristovu uřednictví. Sám Pán Ježíš před takovýmto postupem své učedníky varuje.

---

135 SPADER, D. Harmonie evangelií

Kam chce vést KAM českou církev?

„Vy však si nedávejte říkat 'Mistře': jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratří.“
(Mt 23,8)

Srovnáme proto jeho slova se slovy z učednického manuálu KAMu

„Vidíme, že Ježíš od začátku zaměřoval svou pozornost na jednotlivce, které k němu Bůh zjevně přitahoval. Je důležité, abyste také poznali, koho vám Bůh postavil do cesty – potenciální učedníky, jež vám svěřuje. Budou to lidé, kteří mají touhu duchovně růst a mají zájem být s vámi. Než půjdeme dál, napište si jejich jména. Jednotlivci, které mi Bůh svěřil:“¹³⁶... „Musíš následovat Ježíšův příklad a vychovávat svůj tým služebníků tím, že je zapojíš do evangelizace a do výchovy učedníků.“¹³⁷

V této citaci se nejen připouští, že si jedinec má tvořit v podstatě „své“ učedníky Krista, ale ještě je přičítáno Bohu, že člověku, navíc mladému jedinci, tuto pravomoc svěřuje. Dietrich Bonhoeffer, existenciální teolog, který se některými názory velmi blížil „nenáboženskému“ křesťanství a pravému následovnictví a který dbal na učednický důraz, žádného kouče nenásledoval a jako svého mistra vždy viděl výlučně Krista.

Na místě Krista, nebeského Mistra, proto dnes nestojí malý lidský „mistr“, který by formoval malou učednickou skupinku. Právě učednictví dodnes spočívá v následování osoby vzkříšeného Ježíše Krista, který je stejný včera, dnes i navěky. Pakliže má někdo dnes mandát jej ve výchově učedníků zastupovat, pak je to Církev, jeho tělo. Právě z tohoto důvodu jsou vůdcovské úřady, které můžeme nacházet roztroušeně ve Starém Zákoně a které dávaly dočasný a omezený mandát jejich nositelům k formování Jeho učedníků, uděleny církvi. Zde máme apoštoly, proroky, učitele, pastýře a evangelisty.

Nárokování si následování osob však není i v novosmluvní době ničím novým. Již helénští židé, kteří neměli mandát apoštolské církve, přijížděli do sborů v Malé Asii činit si učedníky. Nejvíce úspěchu, stejně jako dnes, měli mezi Korintskými charismatiky. Není proto divu, že se Pavel vůči těmto samozvaným apoštolům a jejich učení vymezoval právě v dopisech korintským křesťanům. „Jsou snad všichni apoštoly? Jsou všichni proroky? Jsou všichni učitelé?“ (1K 12,29) Zde také, formou metafory, nalezneme jeden z nejrealističtějších a nejnázornějších popisů učednictví, činěný skrze komplex církevních úřadů.

---

136 Strategie Kristovy služby, s. 11

137 Tamtéž, s. 33

Kam chce vést KAM českou církev?

Já jsem zasadil, Apollos zaléval, ale Bůh dal vzrůst; a tak nic neznamená ten, kdo sází, ani kdo zalévá, nýbrž Bůh, který dává vzrůst. Kdo sází a kdo zalévá, patří k sobě, ale každý podle vlastní práce obdrží svou odměnu. Jsme spolupracovníci na Božím díle, a vy jste Boží pole, Boží stavba. Podle milosti Boží, která mi byla dána, jako rozumný stavitel jsem položil základ a druhý na něm staví. Každý ať dává pozor, jak na něm staví.“ (1K 3,6-10)

Konceptu jednomužného učednictví člověka, který si vytváří učedníky a vede k tomu další, Písmo slovy Krista a apoštola Pavla odporuje.

6.4 Učednické kontroverze

Světový přehled

Na základě uvedeného se nelze divit, že mimocírkevně resp. paracírkevně či ještě lépe „mezidenominačně“ pojaté učednictví je již od svého počátku provázeno značnými kontroverzemi. Omezený rozsah této studie nám neumožňuje detailní rozbor dané problematiky, nicméně můžeme zmínit alespoň výčtově a v náznacích osudy některých proudů učednických hnutí. Americký teolog Vizant ve své studii uvádí celkem tři zdroje moderního učednického hnutí, a to 1) římský katolicismus, 2) pietismus, 3) hnutí W. Nee Církev v místě. Na základě těchto modelů, aniž by jednotlivé proudy samy učednické hnutí nutně představovaly, pak podle něho dochází k zformování charismatického Pastýřského hnutí a dalších odrůd, jako jsou International Church of Christ (ICC) apod.¹³⁸

Podobně bristská apologetka Tricia Tillin ve své kompilační práci „The Transforming Church“¹³⁹ popisuje alternativní eklesiologii několika novodobých učednických hnutí. Například hnutí církevního růstu (marketingové strategie), skupinkové církve (methodismus, čínské domácí církve, Jesus Movement ad.), domácí církve (Gene Edward, Frank Viola ad.), Megacírkve (Carl George, Ralph Neighbour), Purpose Driven Churches (Bill Hybels, Rick Warren, Yonggi Cho), Dvanáctkové skupinky (G12, Jethro systém) ad. V závěrečné kapitole pak autorka sumarizuje nebezpečí těchto modelů, jako je riziko manipulace, závislost na autoritě, sjednocování na nezdravém učení ad.

Čistě popisně a formálně se učednickým hnutím z 19. století krátce zabýval profesor Filipi v knize Křesťanstvo. Všiml si zde několika společných charakteristik, které učednická hnutí charakterizují, a to důrazu na jednotu Církve, odmítání věroučných

---

138 Vinzant, D. The Roots of Shepherding

139 TILLIN, T. Transforming Church

Kam chce vést KAM českou církev?

---

dokumentů, jednoduchost bohoslužby, důraz na samostatnost místního sboru ad. Někteří učedníci totiž existenci denominací považují „za dílo ďáblovo“. Podle Filipiho „jednota křesťanů a úsilí o sjednocení je pro ně věcí věrnosti a poslušnosti vůči Kristu... Je proto logické, že se učedníci velmi aktivně podíleli na světovém i misijním ekumenickém hnutí“¹⁴⁰ Tyto důrazy, jak je vidíme z popisu Filipiho, později vstřebalo i charismatické hnutí.

Z kritických prací na českém poli se některým heterodoxním proudům věnoval časopis Dingir z pera Zdeňka Vojtíška, který se soustředil na obecné principy učednictví a zejména na českou modifikaci Mezinárodní církve Kristovy¹⁴¹ resp. Pražského společenství Kristova.¹⁴² Vojtíšek zde, i když v religionisticky obšírněji pojatých statích, v podstatě potvrzuje stejné jevy, ke kterým došel Filipi.

Charismatická učednická hnutí v ČR

Území ČR bylo od osmdesátých let ovlivněno několika proudy. Například skrze učení původně britského filozofa Dereka Prince, představitele Pastýřského charismatického hnutí, jehož učení praktikuje Křesťanská misijní společnost, což se snaží zdokumentovat studie „Charismatická církev sjednocení.“¹⁴³ Tento naddenominační princip uplatňování apoštolské autority se pak plně projevil ve schizmatu Jednoty bratrské v roce 1998. Zahraniční originál hnutí se pak v kontroverzích, po ostré kritice pro zneužívání autority, v 80. letech v USA rozpadl.¹⁴⁴

Charismatické mezidenominační hnutí Promise Keepers v jeho české variantě „Věrní“ pak zaniklo dříve, než se stačilo rozvinout.¹⁴⁵ Z charismatických hnutí se však v ČR široce rozvinuly Kurzy Alfa, nicméně i jedna evangelikální církev¹⁴⁶ se v celkově kladně znějícím hodnocení v některých bodech velmi umírněně přidala ke kritickým hlasům. To ovšem velmi kontrastuje s chválou mnohých církevních představitelů, které byly a jsou hnutím Alfa sborů prezentovány.

Další penetrací v ČR je hnutí církevního růstu Petra Wagnera, kterému se ve spojení s křesťanským managementem Johna Maxwella dostalo sluchu v Církvi bez hranic resp. v jejich časopisu Překročit hranice, který svého času vycházel jako pevná příloha měsíčníku Apoštolské církve Život v Kristu. Evangelikální aliance svého času chtěla podporovat principy naddenominačního manažersko-učednického hnutí Willow

---

140 FILIPI, P. Křesťanstvo, s. 167-168

141 VOJTÍŠEK, Z. Pražské společenství Kristovo

142 VOJTÍŠEK, Z. Jsme prostě křesťané

143 FRANC, A. Charismatická církev sjednocení

144 FRANC, A. kap. Derek Prince, učitel národů?, Cizí oheň

145 v hnutí se angažoval ředitel Azylového domu Armády Spásy Petr Janoušek

146 ČERNÝ, P. Kurzy Alfa jako jeden z nástrojů misijní služby

Kam chce vést KAM českou církev?

Creek spojujícího protestanty a katolíky, ale toto zatím do ČR neproniklo. Nicméně hnutí zaujalo a motivovalo prezidenta Josiah Venture Davida Pattyho, vedoucí osobnost KAMu.

Samostatnou kapitolu tvořily konference KMS „Vystrojení svatých“ a knihy R. Neighboura a jeho generika vytvářená bývalou misionářkou Suzane Kutruff z Curyšského megasboru Wenera Kniessela, který velmi silně ovlivňuje a restrukturalizuje letniční hnutí v Evropě. Princip hnutí je popsán ve studii autora této práce „Skupinkový megasbor“.¹⁴⁷

Necharismatická učednická hnutí v ČR

Zde je dobré zmínit průnik autoritativního učednického pojetí čínského křesťana Watchmana Nee, jehož kniha „Duchovní autorita“, která vznikla jako kompilát z jeho kázání, vedla k posílení pojetí autority v českém letničním hnutí a de facto vedla k novodobé apologetice monarchického episkopátu. Učení Watchmana Nee „Církev v místě“ bylo také velmi dobře přijímáno v osmdesátých letech charismatiky soustředěnými okolo knížek Dereka Prince, neboť mělo silně protidenominační náboj a vyzývalo k překonání konfesionalismu. Paradoxem je, že se Nee ve svém životě od letničního hnutí a učení o křtu v Duchu svatém jasně distancoval, nicméně právě on je v letničních a ještě více v charismatických kruzích velmi dobře přijímán pro mystický a mnohdy antiintelektuální charakter své teologie.

Déle zde mezi studenty působí CCC jako Studentský hlas pro Krista¹⁴⁸ a Studenti pro Krista¹⁴⁹, které svého času vyvolaly kritiku pro vytěžování členů církví z řad hnutí a jejich pouhé formální začleňování do církve. Členové SPK, kteří se obrátili mimo církev, zejména z řad vysokoškolských studentů, byli sice formálně vedeni do některých evangelikálních církví, nicméně byli plně vytíženi službou v daném hnutí. Posléze i na půdě tohoto hnutí vznikla církev „Evangelikální společenství“,¹⁵⁰ která je členem ČEA. Do rodiny CCC patří i společnost „Nový život“¹⁵¹, která patří ke Studentskému hlasu pro Krista a která v roce 2004 pořádala promítání filmu Ježíš s následnou evangelizací skrze Kurzy Alfa.

---

147 FRANC, A. Skupinkový megasbor

148 Hlas pro Krista

149 Nový život o.p.s

150 Evangelikální společenství

151 Nový život o.p.s

Kam chce vést KAM českou církev?

6.5 Management a konzervativní evangelikálové

Integrální součástí moderního Učednického hnutí je i manažerství. Zatímco manažerské způsoby vedení církve a školení jejích pracovníků bývají jedněmi vítány, nezřídka se pozvedají i varovné hlasy. Moderní neoevangelikalismus představován zejména Evangelikálními aliancemi a teonomisty tyto metody vítá, rozvíjí a zastřešuje, zatímco konzervativní evangelikalismus představován například „old line“ letničními na jedné straně a reformovanými evangelikály na druhé straně se od těchto metod často distancuje.

Kritika z řad konzervativních evangelikálů

Pronikání sekulárních prodejních strategií vedlo v roce 1996 „Sdružení konfesních evangelikálů“ k vydání tzv. „Cambridgeské deklarace“¹⁵², která volá evangelikální hnutí k pokání z církevního humanismu a k obnovení historické křesťanské víry. Prohlášení opakuje staré reformační zásady¹⁵³ a volá evangelikály ke změně kurzu:

„Evangelikální sbory jsou v dnešní době stále více ovládnuty duchem tohoto věku než Duchem Krista. My, evangelikálové, vyzýváme sami sebe k pokání z tohoto hříchu a k obnovení křesťanské víry... V praxi je církev stále častěji ovlivňována vzdělaností současné společnosti. Terapeutické techniky, marketingové strategie a agresivita světa zábavy mají ve sborech větší váhu než Boží slovo v otázce, co říci k tomu, jak církev žije, co potřebuje a či nabízí... „

Jako jednu z příčin tristního stavu církve vidí signatáři prohlášení postupnou sekularizaci skrze penetraci manažerských technik.

„Marketingová orientace v mnoha církvích vede tento vývoj ještě dál a smazává rozdíly mezi biblickým Slovem a světem. Tím olupuje Kristův kříž o jeho obviňující moc, redukuje křesťanskou víru na principy a metody, které přinášejí úspěch světským společenstvím... Kajeme se z naší osobní a církevní světskosti. Jsme ovlivňováni různými směry „evangelia“ světských trendů a metod, jež nejsou evangeliem Božím.“¹⁵⁴

Cambridgeská deklarace se tak stala vyhlášením války manažerskému hnutí a hnutí církevního růstu, která jsou na těchto principech založena. Za povšimnutí ovšem

---

152 Cambridge Declaration

153 Prohlášení explicitně cituje zásady Sola Scriptura, Solus Christus, Sola Gratia, Sola Fide a Soli Deo Gloria

154 Citováno dle Zápas o duši, s. 28-31

Kam chce vést KAM českou církev?

---

stojí, že tato kritika zní ze strany kalvinistů, kteří jsou obvykle k masovým projevům evangelizace z principu víry v predestinaci nedůvěřiví. Kritika se však ozývá i z míst zcela opačného pólu spektra, a to od letničních a tradičních evangelíků.

Kritika z řad letničních

Narozdíl od charismatiků byli tradiční letniční k církevnímu novátorství (krom jejich vlastního) vždy velmi nedůvěřiví a prosluli svojí odtažitostí od ekumenismu i nových hnutí 60.-80. let. Není divu, že klasičtí letniční nenalezli v aplikovaném managementu zálibu. Za ocitování zde stojí názor psychiatra, doktora Faldyna, který uveřejnil právě v manažerském letničním časopise Překročit hranice kritický článek. Doktor Faldyna, člen Apoštolské církve, zde uvádí několik zásadních námitek, které stojí za to ocitovat:

„...mám zato, že vyučování Johna Maxwella má nebiblické základy a svádí na scestí. Vede stejným směrem jako „pozitivní myšlení“ Dale Carnegie nebo zákony prosperity Napoleona Hilla. Vede stejným směrem jako New Age.“¹⁵⁵

Doktor Faldyna pak podrobně rozebírá důvody, které ho k jeho závěrům vedly a vykresluje podstatu církevního manažerství:

„Články Johna Maxwella jsou směřovány k pastýřům a oslovují je jako manažery organizací... Školí je v dovednostech manažera – umění lidi vyslechnout, vzbudit důvěru, získat je pro svou vizi, podpořit a využít jejich schopnosti. Nabízí jim zákonitosti, které povedou k efektivitě a umožní jim dosáhnout maximálního úspěchu. Vše je ilustrováno příběhy podnikatelů a politiků, kteří byli a jsou úspěšní. Vedoucího definuje jako toho, “kdo má vliv“. Mluvíme stále ještě o církvi?“¹⁵⁶

Autor poté biblicky zdůvodňuje, v čem vidí hlavní problém této tržní strategie na církevním poli.

„Kde je tedy Bůh a k čemu je potřeba Ducha svatého? Vždyť by stačilo jen správně rozvinout náš lidský potenciál a církev (jako jakákoliv organizace) poroste. Jakoby církev byla společností zaměřenou na získávání členů s křesťanskými názory a za tím účelem používala marketingové strategie.

---

155 FALDYNA, Z. Církev a její management, s. 17

156 Tamtéž

Kam chce vést KAM českou církev?

Myslím, že těm z nás, kteří se blíže seznámili se společností svědků Jehovových to něco připomíná.“¹⁵⁷

Faldyna pak uvádí biblické výhrady proti tomuto modelu:

„Poznali jsme Pána Ježíše Krista a ten se nás ujal. Nepřišel nás polepšit, vždyť to, co je v lidské přirozenosti je nepolepšitelné. Člověk nikdy ze své síly nedokáže konat dobro a pokud ano, stejně tomu nechybí příměs sobeckých motivů... Ježíš nás nepřichází polepšit, přichází nám dát nový život, svobodný od naší přirozenosti. Přišel nás použít a oslavit se v naší slabosti... Proto si myslím, že nauky Johna Maxwella (a jim podobné jsou nebezpečné). Obávám se, aby se z růstu církve a „probuzení“ nestala další modla, která by odváděla od „upřímného slyšení, neporušené víry podepřené dobrými skutky“.“¹⁵⁸

Autor na samý závěr připojuje varování:

„V posledních letech se často stává, že různí služebníci jsou přijímáni proto, že slouží „dynamicky rostoucím sborům, kde mají x-tisíc členů, vydali y-desítek knih a podobně. Lehce naproti tomu přehlízíme, že překrucují slovo Písma nebo jednájí manipulativně či nemorálně. Je dobré být pohotový ke službě pro Pána a k evangelizaci, ale jde v první řadě o Boží dílo, které se děje v pravdě. Koneckonců nejmasovější „evangelizace“ byla dílem ďáblovým: „Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu a řekne mu: "Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět." (Matouš 4,8-9)¹⁵⁹

Kritika z řad tradičních evangeliků

Zatímco dříve se kritické hlasy ozývaly zejména z řad evangelikálů, kteří byli s výzvou managementu často konfrontováni, dnes se začínají ozývat hlasy i z tradičních evangelických církví. Jaroslav Mervart se svojí ženou, sami luteráni, ve své studii, která reaguje na pronikání manažerských technik ovlivněných Willow Creek, kriticky porovnává sekulární management s křesťanskými principy. Autor nejprve analyzuje principy sekulárního managementu, posléze pak varuje před jejich zneužíváním v církvi:

---

157 Tamtéž

158 Tamtéž

159 Tamtéž

Kam chce vést KAM českou církev?

„Tu je potrebné jasne zdôrazniť, že sa tu jedná o tendenciu osvojiť si nástroje na ovládanie iných ľudí, pričom skôr by sme sa mali sústrediť na zmenu seba samého (v kresťanstve na obraz Boží) v zmysle hodnôt, ktoré vyznávame. Božie slovo v tomto prípade hovorí úplne jasne, kde jeho cieľom je záchrana hriešneho človeka. Ak sa však človek nezakorenený vo viere pokúša o využitie týchto svetských metód, sám sa úmyselne vystavuje pokušeniu, ktoré pri obhajobe používania týchto metód vedie ku kompromisom na strane výkladu Slova Božieho. V snahe o rýchle dosiahnutie cieľa sa dôraz presúva z cieľov večných na časné, adekvátne sa používa čoraz viac metód zo sveta (hoci aj nečistých, či už z hľadiska etiky alebo Biblie), s už iba okrajovým dôrazom na Slovo Božie (ktoré slúži akurát na odôvodnenie údajnej „vhodnosti“ používaných svetských metód v cirkvi). Tu snáď ani netreba hovoriť o tom, že to je cesta, ktorá do Božieho kráľovstva určite nevedie.“¹⁶⁰

V pohľadu na manažerské postupy zde autor zdôrazňuje predovšetkým jejich otvorené sekulárny prameny, ktoré jsou v těchto hnutích přiznávány a ospravedlňovány.

„Ak posudzujeme psychológiu či už priamo alebo cez jej aplikácie (manažerske metódy, marketing, atď.) z hľadiska veriaceho človeka, musíme konštatovať, že sa jedná o typickú svetskú náuku – o ľuďoch a pre ľudí. Dáta sú zozbierané formou prieskumov, vyhodnotené štatistickými metódami, a teda poukazujú a reagujú (často nie práve vybranými metódami, vid'. niektoré reklamy) na typické ľudské správanie.“¹⁶¹

Mervart pak dává manažerské přístupy do kontrastu s jádrem biblické zvěsti:

„Kresťanské náboženstvo môžeme nazvať náukou o Bohu pre ľudí, kde to veľmi jasne vyjadrujú slová nášho Pána Ježiša Krista z Jána 14,6 „Ja som cesta i pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa.“ V Biblii nájdeme veľa jasných varovaní aby sme nežili podľa toho sveta, resp. sa nepridžali akýchkoľvek svetských náuk. Ešte horšie môže vyznieť snaha spojiť Božie slovo so svetskými náukami, čo je však bohužiaľ prípad mnohých štúdií a hnutí, ktorých autori resp. predstavitelia sa takto chcú „priblížiť ľuďom zo sveta“. Výsledok je zvyčajne opačný: zriedené (neúčinné) evanjelium, a priblíženie sa cirkvi svetu.“¹⁶²

Autor rovněž kritizuje i přirovnávání obchodní firmy k církevnímu sboru.

---

160 MERVART, J. Manažerske riadenie v zbore?

161 Tamtéž

162 Tamtéž

Kam chce vést KAM českou církev?

„Firma pracuje na komerčnom princípe, jej hlavným cieľom je vytvoriť zisk, a za týmto cieľom sú vo firme definované zdroje a metódy (výrobné a administratívne procesy), ktoré slúžia na dosiahnutie týchto cieľov. Jedná sa o zdroje finančné (napr. peniaze), materiálne (napr. stroje), a tiež o zdroje ľudské. Vzťah zamestnanec-zamestnávateľ je na báze vzájomnej výhodnosti na komerčnom princípe. Už len využitie tejto – vo firme bežnej – terminológie je však v zbere nemysliteľné.“¹⁶³

Na samotný záver je učiněn souhrn, kde jsou článkem nastíněná nebezpečí sumarizována:

„Výsledek neuváženého využívání světských metod v církvi nemůže přinést nič jiné ako:

- „zmenu spoločenstva veriacich na všeobecné spoločenstvo ľudí založené na vzťahoch a tímovej práci (uspokojenie sa zo seba samého a z príslušnosti k skupine ľudí – postačuje vylúčenie osamelosti),
- uprednostnenie vzťahov pred pravdou Božieho slova (forma ovplyvňuje obsah),
- kazateľ (alebo skôr manažér resp. facilitátor) sa pri budovaní zboru (tímu) bude viac spoliehať na instantné a rýchle (hoci povrchné) výsledky svetských metód ako Slova Božieho,
- bude sa propagovať falošná a povrchná sebaúcta namiesto úprimného pokánia a odovzdania svojho života Pánovi Ježišovi Kristovi,
- pôsobenie a dary Ducha Svätého, ktorý ako jediný môže spôsobiť skutočnú zmenu človeka na obraz Boží (zmena celého človeka zvnútra), budú nahradené zavedením a školením štandardných noriem správania podľa tohto sveta (povrchná zmena zvonku),
- členovia zboru budú viac závislí na vodcovi a zábavnej forme ako na Bohu a jeho Slove,
- budú hovoriť o viere a o Bohu, ale bude to iný boh než akého poznáme z Biblie – boh podľa predstáv týchto ľudí“.¹⁶⁴

---

163 Tamtéž

164 Tamtéž

Kam chce vést KAM českou církev?

Současný trend

Citovali jsme zde zlomek kritických prací z řad protestantských, resp. evangelických, evangelikálních a pentekostálních církví. Je ovšem třeba otevřeně přiznat, že trendy těchto církví jsou zcela opačné. Například Evangelikální aliance manažerství v církvi nejen vítá, ale i doporučuje nebo dokonce pořádá.¹⁶⁵ Charismatické hnutí po celém světě je pak tradičně novým věcem otevřeno a poctivě manažerské techniky aplikuje.

6.6 Osobní dodatek autora studie

Po zevrubné biblické analýze daného problému nebude na škodu se velmi stručně zamyslet nad dopady moderního managementu v průmyslové sféře, odkud byly do církve tyto principy inkorporovány. I zde lze tedy hledat poučení.

Jako dlouholetý pracovník v oblasti průmyslového výzkumu pozoruji, že strategie moderního managementu velice oslabily samotné firmy, které cestu módního řízení nastoupily. Tato cesta si ve skutečnosti vyžádala velmi mnoho nákladů, produkovala mladé a agresivní generické vůdce a krom zvládnutí základních technik nastudovaných formou manuálů a drahých zahraničních školení přinesla často pouze krach společností, které tuto cestu nastoupily. Mladý ambiciózní vůdce je sice produktivní, má „tah na branku“, ovšem „sterilně získané vědomosti“ nedovede nejen sám aplikovat, natož pak předat.

Málokdy byl někdo z mladých sebevědomých vůdců ochoten učit se od starých praktiků, kteří „know how“ měli náležitě zažitě. Ti ale mnohdy neovládali moderní komunikační technologie, neovládali angličtinu na profesionální úrovni a často byli pro svůj věk propuštěni. Mladým manažerům se totiž zdáli být neproduktivní a zkosnatělí. Mladí manažeři pak nahradili praxí nabyté znalosti za instantní brožurkové studie a z vysokých pozic doslova zlikvidovali nejednu prosperující firmu. Firmám pak nezbylo, než stát se generickými firmami, které kopírovaly zahraniční „know how“ nebo nakupovaly drahé licence.

---

¹⁶⁵ „Podpora, know how a reflexe nových směrů evangelizace a růstu církve - Přirozený růst církve, Kurzy Alfa, Willow Creek, zakládání sborů“ In: Poslání ČEA

Kam chce vést KAM českou církev?

---

7. ZÁVĚR

Před dvěma tisíci let dal Pán Ježíš apoštolu Petrovi a tím i celé církvi zaslíbení, že brány pekla církev nepřemohou. Toto zaslíbení trvá dodnes a zůstane i nadále v platnosti. Z tohoto důvodu není nutné vykreslovat apokalyptické scénáře o svedení církve ani bít na poplach. Církev bude dále procházet zápasy, dále bude čelit jak liberalismu, tak zneužívání autority, tak extatikům, samozvaným prorokům, vlažnosti i fanatismu. Vždy tu ale bude pravá, věrná a připravená církev, která přes všechno lidské zůstane církví Kristovou. Položme si však otázku, k čemu by došlo, kdyby se vize KAMu, zcela v souladu s jím publikovanými materiály, měla naplnit.

Vznikla by zde jedna mládež, a to napříč národy, napříč denominacemi a svobodnými sbory, která by byla vyučena z jednoho paracírkevního zdroje, skrze jedny materiály, a získala by stejnou identitu. Byla by zformována do malých učednických buněk, které by se pyramidálně sbíhaly do jednoho centra a nakonec i do povolání rukou suprakouče.

V tomto případě by malá učednická buňka směřovala k regionálnímu útvaru, regiony k národní instituci, která nemůže uzavírat vztah jinak než prostřednictvím svých ambasadorů a dále k nadnárodním centrům. Tato instituce (KAM) by pak byla soustředěna v rámci nadnárodní instituce (v tomto případě Sonlife Ministry), jejíž představitelé by čerpali z odkazu dvou osobností. Uvědomíme-li si, že tyto dvě světově nejmocnější osoby Učednického hnutí, a to Bill Bright a Bill Hybels, resp. Robert Schuller, otevřeně usilovaly o jednotu nebo dokonce sjednocení církví spolu s církví římskokatolickou a nové učednické struktury nazývají „novou reformací“, pak se nám vskutku otevírají nedozírné možnosti k vybudování církve – slovy Wagnera - „nového druhu“.

Ačkoliv tyto úvahy znějí spekulativně, jde o pouhé citace a seřazení faktů otevřeně zastávaných v rámci učednických hnutí. Nadnárodní centralizace, globalizace a učednictví jsou i jednoznačnou podstatou vize KAMu a špičky, resp. nositelé vizí, jsou ekumenisty „par excellence.“

Jestliže mnoho církví a denominací, včetně mé vlastní, usiluje o participaci s KAMem, jestliže se české mládežnické instituce dobrovolně stávají součástí KAMu a zavazují se s ním tvořit „jednu identitu“ a „zachovat“ jeho učení a jestliže samotní vedoucí církví procházejí učednickým programem rádi a dobrovolně, pak nelze nic namítat. Pokud si však některé souvislosti neuvědomují, domnívám se, že je dobré se nad těmito fakty a skutečnostmi zamyslet a vyvodit z nich i patřičné závěry.

Kam chce vést KAM českou církev?

---

8. LITERATURA

- *ABZ Slovník cizích slov*, termín „multiplikace“ download: 20. července 2006, URL: <<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/multiplikat>>
- *American Society for Church Growth*, Member Links, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.ascg.org/links.htm>>
- *Beginings, Josiah Venture*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.josiahventure.com/about/index.php?aboutID=2>>
- Bill Bright navzdory nemoci rozšiřuje svou službu, Zprávy, *HCJB World Radio*, 10.4.2001, download: 20. července 2006, URL: <http://www.hcjb.cz/Zpravy_a_oznameni/news.phtml?id=2001-04-10>
- BRIGHT, B. *Už jsi slyšel čtyři duchovní zákony?*, Campus Crusade for Christ International, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.greatcom.org/czech/four.htm>>
- BURGESS, S. M. et VAN DER MAAS, E. M. *International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*, Zondervan, Michigan, USA, 2001
- *Cambridge Declaration of the Alliance of Confessing Evangelicals, The Highway*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.the-highway.com/Cambridge.html>>
- Cambridgeská deklarace, *Zápas o duši*, 64, březen, 2006, s. 28-31
- CANNON, F.S. The Bostotn Church of Christ, Has Mind Control Come to Beantown?, *Quarterly Journal of the evangelical Christian counter-cult organization, Personal Freedom Outreach*, Vol. 9, No. 2 (April-June 1989)
- Catch the Christian Coaching Wave Learning How to Coach, *Amazon.com*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.amazon.com/exec/obidos/tg/guides/guide-display/-/15NTLQGBR9NOS/qid=1152466835/sr=18-1/ref=sr_18_1/002-5273474-6925659#guide.heading.001>
- CHO, Y. *Succesfull home cell groups*, Bridge Publishing, 1981
- Cíle KAM, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=71&cid=51>>
- Církve, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=32&cid=11>>
- CLOUD, D., Bill Bright/Campus Crusade and Rome, *O Timothy Magazine*, 10/2000, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.wayoflife.org/otimothy/tl020010.htm>>

Kam chce vést KAM českou církev?

- Coach U, *Training Eord Class Coaches*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.coachinc.com/CoachU/default.asp?s=1>>
- COLEMAN, R. E. *The Master Plan of Discipleship*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.amazon.com/gp/product/0800786556/ref=pd_bxgy_text_b/104-4167529-4207967?ie=UTF8>
- COLEMAN, R. E. *The Master Plan of Evangelism*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.amazon.com/gp/product/0800786246/002-5273474-6925659?v=glance&n=283155>>
- COLEMAN, R. E. *Mistrův plán zvěstování evangelia*, neautorizovaný překlad, Flemming H. Revell Company Old Tappan, New Jersey, 1963
- COUFAL, T., Kdo chce změnit historii, zaměří se na mládež, *Život víry*, roč. 14, březen, 2003, s. 5-8
- ČERNÝ, P. *Kurzy Alfa jako jeden z nástrojů misijní služby*, Stanovisko Studijního odboru Rady Církve bratrské, 2006, download: 20. července 2006, URL: <http://www.cb.cz/main/file/download/191/kurzy_alfa.pdf>
- Čo je to koučing?, *Human Resources Web*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.hrweb.sk/corpus/byid/1294.csp>>
- Dave Patty - předseda výboru KAM, Lidé v KAM, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=23&idl=23>>
- DITTRICH, T. Rozhovor s Billem Brightem ze 4. Srpna 2000, *Život víry*, roč. 11, březen, 2001, s. 7-9
- DITTRICH, T. „Zprávy ze země“, *Život víry*, roč. 17, červenec-srpen, 2006, s. 30-31
- DRÁPAL, D. citován dle poznámek Michala Klesnila in: „Poznámky k členství ve sboru, Biblická hodina 23. 4. 91 (Dan Drápal)“, *Sborový dopis*, měsíčník křesťanského společenství Maniny, 6/91, s. 4
- Evangelicals & Catholics Together: The Christian Mission in the Third Millennium, Copyright (c) 1994 *First Things, the Journal of Religion, Culture, and Public Life*, 43, May 1994, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.firstthings.com/ftissues/ft9405/articles/mission.html>>
- FALDYNA, Z., Církev a její management, *Překročit hranice*, 3/200, s.17
- FILIPI, P. *Křesťanstvo*, CDK, Brno, 1998
- FRANC, A. Cizí oheň, *Biblická Apologetika*, Brno, 2000, download: 20. července 2006, URL: <<http://mujweb.cz/www/apologet/knihy/Uvod.doc>>

Kam chce vést KAM českou církev?

- FRANC, A. *Charismatická církev sjednocení*, ECM Ječná, vydáno pro vnitřní potřebu účastníků pastorální konference kazatelů Církve bratrské, Brno, 1998
- FRANC, A. Skupinkový megasbor, *Biblická Apologetika*, download: 20. července 2006, URL: <<http://mujweb.cz/www/apologet/knihy/SM.doc>>
- HEKALOVÁ, A. Projekt Eva Evě, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=78&cid=74>>
- *History, Global Youth Initiative*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.globalyouthlniciative.com/history.asp>>
- HOJKA, V. FAQ, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=13&cid=43>>
- HOJKA, V. Ještě něco k uřednictví a KAMu, *Granosalis*, 14. červenec 2006, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.granosalis.cz/article.php?sid=5313>>
- HOJKA, V. Odpověď všem čtenářům Grano Salis od místopředsedy KAM Viktora Hojky, *Granosalis*, komentář, 23. červen 2006, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.granosalis.cz/article.php?thold=-1&mode=flat&order=0&sid=5220#15904>>
- HOJKA, V. Odpověď všem čtenářům Grano Salis od místopředsedy KAM Viktora Hojky, *Granosalis*, komentář, 24. červen 2006, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.granosalis.cz/article.php?thold=-1&mode=flat&order=0&sid=5220#16013>>
- HOJKA, V. Odpověď všem čtenářům Grano Salis od místopředsedy KAM Viktora Hojky, *Granosalis*, komentář, 25. červen 2006, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.granosalis.cz/article.php?thold=-1&mode=flat&order=0&sid=5220-16013>>
- HOJKA, V. Podpora růstu, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=20&cid=31>>
- HORTON, S. *Systematická teologie*, Křesťanský život, Albrechtice, 2001
- *International Leadership University*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.ilu.edu/>>
- Americká mládež se zapojuje do čtyřicetidenního ‚revolučního‘ půstu, *Joel News* N332–1, download: 20. července 2006, URL: <<http://karel.studnet.sk/prayer/archive/joelnews/jn332.htm>>

Kam chce vést KAM českou církev?

- Josiah Venture, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=31&search=Sonlife&cid=10>>
- *Konference EQUIP v KC Malenovice*, Aktuality, Konferenční centrum KAM, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/kc/index.php?mid=8>>
- *Kontaktní karta EXIT 316*, Křesťanská akademie mladých, nedatováno
- Koučing, *Human Resources*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.hrlogistic.cz/tie_page.asp?id=koucing&scroll=no>
- Leadership Team, *Global Youth Initiative*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.globalyouthinitiative.com/leadership_team.asp>
- MALINA, M. Partneři KAM, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=25&cid=66>>
- MARVÁN, J. *Skupinkový sbor*, absolventská práce, 2005, Vyšší odborná škola misijní a teologická, Kolín, download: 20. července 2006, URL: <<http://granosalis.cz/article.php?sid=3718>>
- MERVART, J. Manažérske riadenie v zbore?, *Hlas z Božej vinice*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.mvt.sk/hbv/mrvz.html>>
- MIESEL, R. Campus Crusades for Christ, Crusades for Who? Biblical Discernment Ministry, 10/93, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Psychology/ccc/ccc.htm>>
- *Nový život o.p.s.*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.novyzivot.org/index.php/index.php>>
- Partnerství s místními sbory, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=4&cid=63>>
- PATTY, D. A Strategy for Global Youth Ministry, May 23, 1998, *Josiah Venture*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.josiahventure.com/articles/a_strategy_for_global_youth_ministry.pdf>
- PATTY, D. Historie, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=15&search=hotel&cid=5>>
- PATTY, D. Josiah Venture Covenant, *Josiah Venture*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.josiahventure.com/articles/josiah_venture_covenant.pdf>

Kam chce vést KAM českou církev?

- PATTY, D. Multiplying on a Global Scale, *Global Youth Initiative*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.globalyouthIniciative.com/article.asp?article_id=13>
- PATTY, D. Organic Multiplication, *Josiah Venture*, 1999, download: 20. července 2006, URL: <http://www.josiahventure.com/articles/organic_multiplication.pdf>
- PATTY, D. Raising up disciples, *Josias Venture*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.josiahventure.com/articles/raising_up_disciples.pdf>
- PATTY, D. Synergy in Josias Venture, March 21, 1995, *Josiah Venture*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.josiahventure.com/articles/synergy_in_josiah_venture.pdf>
- PATTY, D. Thanks for your part in making history! *Josias Venture*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.josiahventure.com/spotlight/spotlight.php?ID=20060402223401>
- PATTY, D. Úvodní slovo Dava Pattyho, PATTY, D. Úvodní slovo Dava Pattyho, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=1&cid=4>>
- PITCHER, K. Stáž, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=17&cid=14>>
- Poslání ČEA, Česka evangelikální aliance in: *CrossMap Církev*, download: 20. července 2006, URL: <<http://cs.cirkev.crossmap.com/ceska-evangelikalni-aliance/poslani/1.htm>>
- PRITCHARD, A., *Willow Creek Seeker Service: Evaluating a New Way of Doing Church*, Doktorská dizertační práce o sboru Willow Creek, Northwestern University, download: 20. července 2006, URL: <http://www.findarticles.com/p/articles/mi_m1058/is_n16_v114/ai_19449301>
- PRODAJ, M. *Čo je vlastne koučing?*, Koučing, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.koucing.szm.sk/koucing.htm>>
- *Program pro přípravu křesťanských vedoucích a podnikatelů, Rozvoj vůdčích schopností, Million Leaders Mandate*, Česká evangelikální aliance, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.ea.cz/Equip/index>>
- PTÁČEK L. Kdo je to Derek Prince, *Život víry*, roč. 5, květen, 1994
- Resources for Church Multiplication Movements ..., *Church Multiplication Coaching Networks*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.philchal.org/cmcn/index.asp>>
- ŘEHOŘOVÁ, L. Aktuálně o Turbo 316, *Křesťanská akademie mladých – KAM* download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=86&search=turbo316&cid=84>>

Kam chce vést KAM českou církev?

- SCHULLER, R. In: *Calvary Contender*, 15.9.1990 citace dle MARVÁN, J. Skupinkový sbor, absolventská práce, 2005, Vyšší odborná škola misijní a teologická, Kolín, download: 20. července 2006, URL: <<http://granosalis.cz/article.php?sid=3718>>
- SIMPSON, S. J. Rick Warren Connections - Especially to the Ecumenical Third Wave New Apostolic Reformation (NAR) and "Positive Thinking" Movement, *Moriel Ministries*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.moriel.org/articles/discernment/church_issues/example.htm>
- Služba KAM v regionech, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=5&cid=64>>
- SPADER, D. Creating a Movement of Multiplication, *Reach Out Touth Solution*, download: 20. července 2006, URL: <http://www.reach-out.org/artic_principle4-3.asp>
- SPADER, D. From Rubble to Riches — The Sonlife Story, *Growing a Healthy Church*, download: 20. července 2006, URL: <http://true142.youthsite.org/user_files/other/rubbles-to-riches.pdf>
- SPADER, D. *Harmonie evangelií*, Studijní příručka, Sonlife, Křesťanská akademie mladých, 2005
- SPADER, D. History, *Global Youth Iniciative*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.globalyouthIniciative.com/history.asp>>
- SPADER, D., Spader-biography, *Growing a Healthy Church*, download: 20. července 2006, URL: <http://true142.youthsite.org/user_files/other/spader-biography.pdf>
- *Strategie Kristovy služby*, Křesťanská akademie mladých - KAM, 2003
- Struktura KAM, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=22&cid=46>>
- Studenti pro Krista, *Modrá Kůlna*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.modrakulna.cz/>>
- ŠEFRÁNKOVÁ, R. et. al. Služba ženám, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=67&cid=39>>
- TILLIN, T. The Transforming Curch, *Cross+Word*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.intotruth.org/apostasy/cell-church1.htm>>
- Time Management, The multiplier effect of good time management, Advancing employee productivity, *Accel Team*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.accel-team.com/index.html>>

Kam chce vést KAM českou církev?

- TV program Exit316, *Poutníci.com*, Web křesťanské mládeže, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.poutnici.com/clanek.php?clanek=232>>
- ULONSKA, R. *Úřady v církvi*, Křesťanský život, Albrechtice, 1995
- VINZANT, D. The Roots of Shepherding, *Cross+Word*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.intotruth.org/res/shepherding.html>>
- Vision, Josiah Venture, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.josiahventure.com/>>
- Vize, poslání, hodnoty, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=70&cid=2>>
- VOJTÍŠEK, Z. Jsme prostě křesťané, *Dingir*, 2/2001 s. 4-5, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.dingir.cz/archiv/Dingir201.pdf>>
- VOJTÍŠEK, Z. Pražské společenství Kristovo, *Dingir*, 4/1998, download: 20. července 2006, URL: <http://www.dingir.cz/dingir/1998_4/clanky/D1998_4_05.html>
- Vyznání víry křesťanské akademie mladých, *Křesťanská akademie mladých – KAM*, download: 20. července 2006, URL: <<http://www.kam.cz/akademie/index.php?mid=68&search=vyznani&cid=3>>
- WHITE, T. *Akce Kuba*, 1981, české vydání, Stefanos, 1997 in: download: 20. července 2006, URL: <http://mucednici.prayer.cz/akce_kuba.php>
- WILLIAM R. "Bill" Bright, Founder of World's Largest Christian Ministry Dies, *Campus Crusade for Christ*, download: 20. července 2006, URL: <<http://billbright.ccci.org/public/>>